

ספר יהודה יעלה

חלק ראשון

אוצר מלא חמדת. להשקות סיס לעדה. דרושים לכל הפציהם.
שכל טוב לכל עושיהם. נחמדים מפנינים. מדבש וגופת צופים.
ורמזים יקרים. על חמשה חומשי תורה נאמרים. לשבתות השנה
סדורים. פעולת סורי ורבי דובר צדק ומגיד משרים. דורש כתרי
אותיות. פה מפיץ מרגליות. הרב המופלא וכבוד ה' מלא כמוהר"ר
יהודה חיים הכהן זלחיה. יליד עובי דמשק יע"א. זכה וזיכה
את הרבים. זכותם תלוי בו לעולמים. נשמתו בנן החיים תתעדן
בגנזי מרומים. ואני עני תלמידו, למען יקרת כבודו ולזכות את הרבים
השתדלתי וסידרתי כתיבות ידיו להוציא לאור תעלומה. מדע וחכמה.
ופי מלא תהלה. לאל נורא עלילה. כי הביאני לעיה"ק ירושלם ת"ז
הנבחרה. וזיכני למעום מעץ החיים. מכתבי איש האלהים עפ"י סידור
סוד הרש"ש זלחיה. ויהי שיקובל לרצון. לפני אל עליון. ויביאני
עד גמירא. לעשות רצונו ולעובדו. לא אשנה את תפקידו. תמיד כל
הימים. ובימינו תושע יהודה. ונשגב שמו לכדו. ונשמחה ונגילה.
אל המנוחה ואל הנחלה. ביום שמחת לבני הכנסת באל צורי ומשגבי
הצעיר רפאל מנחם מערבי ס"ט

פעה"ק ירושלם תובב"א

שנת עד אשר תפרה לפ"ק

YEHUDA YAALEH

ZION Printing — JERUSALEM

תחת השגחת המסדר יוסף בן נתנאל הלוי בדפוס, ציון

ופ"מ ישר יחזו פנימו שלא יכפך העניינים אלא ילך כסדר :

והשתא ח"ש כו' הכתוב הנו"ל על לך תנשאו ר"ל בשביל אות כלי שמלכים בכפיפה אח"כ תנשאו עד שחיו בגדר קטן שגולד ועל דרכי תשמשו וק"ל : **א"נ** אפשר לרמוז על לך תנשאו בכה' מה שראיתי בספרי הנז' דל"מ היתה נכה שני שמות הם שם ב"ן ושם מ"צ שהוא מסוגל להעלות וצין שניהם הם ל"ד וז"ל על ל"ד הם השני שמות הנו' שהם גי' ל"ד תנשאו ממלרים :

א"נ בא לרמוז נוטריקון על לך תנשאו עמוד לדקה תורה כי בתלתא חלין סגי שהקב"ה יוליאנו מן הגלות המר והנמחר הזה וז"ל על לך תנשאו שהם נוטריקון על"ת הנו' תנשאו מן הגלות כי בלדקה כתיב שמו משפט ועשו לדקה כי קרובה ישועתי לזא. ובתורה כתיב גם כי יתנו צגוים עתה הקבלם וכעבור היא לריכה לשתיכם כי אם הוא לבתיכר לא עשה כלום. וגם ע"י בעמוד יכיה אכזה צין אדם לחצרו וצין איש לאשתו ותהצטל שנאת חנם וצזה יכיה סיבה לגאולתו חכ"מ :

והיה מדי חדש בחדשו ומדי שנה בשנתו יצא כל צפר וכו' אפי' בס"ד דידוע אין וכיה אלא לשון שמחה. ונדע מהז"ל הכל מתשרי חוץ מתשרי ופי' הנז' כי נוט' תשרי תורה שנת ראש חדש יו"ט. וציארו יתר באומרו ר"ח ר"ל מוכ שהתלמידים מוליכים מנהג החדש לרצם שמלמד אותם כי הוא קרוב עיניו נשואות לר"ח שיקה פרס מן התלמידים ויפרע חובותיו שלוב בכל החדש וכיולא וצזה יכיה לו שמחה שקיים מצות פריעת צע"ת. ואם ירלה ללות בחדש אחר ככל ניתנים לו וכן עזכ"ד אם הי"ת כרחיב גבולו ועש' קלצה לאחז ת"ח בכל חדש וחדש או בכל שצוה ושצוה כו"כ צין רצ למעט יותר טוב לפרוע בזמן ודבר בעתו מ"ש וכו' ח"ש וכיה לשון שמחה שיכיה שמחה לכל בפריעת החוב שקצט למלמד או לת"ח בן לכוונת שקיים את דברו בטוב יפשא"ק. בן למקבל שלקה במעות ופרע חובותיו. וכן להחזירי שג"כ הוא צע"ת

לאחרים. וזה כשיתן מדי חדש בחדשו ומדי שנה בשנתו אז יצא כל צפר לכשתחיות לפני אמר כי שלא יבואו בני אדם להתרעס זע"ז באיחור הקלצה או כהלואה וק"ל :

ומירתא זוטרתי באגב כי נוט' ומדי שנה בשנתו אותיות שוב רמוז שישוב ממעשה רע שעשה בכל ימי השבוע וכן בעה"ח ולכך חסידים ואנשי מעשה נהגו להתענות בער"ח ויש בכל ע"ש אשריכם ישראל כדי לשוב מעצירות שעשה באתו חדש או באתו שבוע וק"ל. עוד אפי' לרמוז דס"ת ומדי שנה בשנתו אותיות תי"ו. שם רמוז דיש אנשים כשרי שלא ימתינו לסוף השבוע או לסוף החודש אלא תי"ו נוט' תכף ומיד ישוב ולכך הניחו בבעלם כי לא כל אדם זוכה לזה כי יחכו לעצרתו וליראתו חכ"מ :

קהלת

סימן **א** בזה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש. אפי'ל בס"ד דרך מליצה וכוא בכה' את הודוע שאין לאדם בעולמו אלא מלות ומע"ט והם המועילי' לאדם בעוב"צ ובפרט מלות בלדקה שמליצו מן המזיקין וכוללת לפניו וכמ"ה לך לפניו יכלך וכהנה אותיות שאחר אותיות שמש בא"צ הם אותיות תה"ן ח"ש מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול בזה העולם לז"ל תחת השמש ר"ל תחת אותיות שמש והם אותיות תה"ן רמו ללדקה שעושה באדם בעוב"צ וכוא הוא שמלילתו בעוב"צ מכל פגע רע וק"ל :

ובאו"א אפי'ל בכה' מהז"ל דבכל המלות שיעש' באדם יש טענת מי בקדימוני וכו' אכן אם הולך בדרך ענוה וכו' משלו וצזה פי' וכיה עקצ תשמעון את המשפטים כאלה וכו' ח"ש מ"ה רמו לענוה ע"ד ונחנו מה ר"ל אם ילך בדרך ענוה אז יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש דכענוה הוא מן האדם ועל ידכ יזכר בשכר כל המלות וק"ל :

ובזה יוצן הכתוב בכו' גי' חז"ל מ"ה יתרון בעושה באשר הוא עמל ור"ל מה שיהיה ענוה

ענוה יחרון העושר כאשר הוא עמל נגד ילדיו
ובז"ל כונת הכי מיה אשיב להי כל תגמולוהי
 עלי ר"ל זכח מיה שהיה הענוה אשיב
 להי לבטל מי הקדימני ואשלם וזכח כל תגמולוהי
 הוא עלי ר"ל בשבילי ולא בחדש וק"ל :

סי' **ב ההבס** עיניו צראשו אפשר לרמוז
 עפ"י מ"ש חכמי המוסר כי
 בשזכור האדם מניין הוא צא לא יצא להגאות
 כי הוא מטפס סרוחה וכמ"ש בתנא דע מאן
 צאת מטפס סרוחה וכו' וז"ש הבס מי שכוה
 חכם צאמת עיניו ולבו תמיד צראשו ר"ל
 צרהשיתו ולזה לא יצא לחטוא וק"ל. אי נמי
 שתמיד דעתו לתקן פגם אצלו הראשון וזהו
 עיניו צראשו לא כן הכסיל צחשך בולך וק"ל :

א"ל אפי' דנא לרמוז לדיון שיזכר בדבריו
 שלא ילמדו העדים או הצע"ד מתוך
 רוב ההקדמות לשקר בדבריהם ע"ד מאמר שמה
 מתוכם ילמדו לשקר וכמו שכן היה שפעם אי
 הייתי אני הכדיוט אי מתקבלי עדות הקידושין
 שהיו שלא כדת וכשורה וצחחילה אמר העד
 שאחר שנתן לה הקידושין אמ"ל הרי את וכו'
 ומתוך ריבוי דברים שחזרו ושאלו אותו כמה
 פעמים הבין שלא טוב עשה שאמר כך וזיכר
 דבריו ואמר שצטעק שהוא נותן לה אמר וכו'
 וזהו מאמר התנא ממש שמה מתוכם וכו'
 ולכך אמר הבס הבס דייקא ר"ל מי שהוא
 חכם צעירו ומורה לדק לריך שיתן עיניו ולבו
 צראש דברי העד או הצע"ד לא למה שיכפך
 דבריו אח"ך. וזהו ממש כונת התנא כוי מרצה
 לחקור את העדים וכו' זכיר בדבריו ר"ל דכן
 אמת ראה הפקדתיך כוי מרצה לחקור את
 העדים אכן וכו' זכיר בדבריו שמה מתוכם
 ילמדו לשקר וכמו מעשה כנז' בדידי כוב עובדה :

א"ל הבס עיניו צראשו לומר דלריך בדיין
 לראות ולהסתכל צראשו על העד
 או הצע"ד ביינו צפניו או מראיתו אם יראה
 שפניו משתנות ויזכר בדבר שיש שקר בדבר
 לריך בדיין לעשות כל טלדקי להוליא דבר
 לאורח ולזכר הדברים כשמנה. וכמאז"ל כדן
 דין אמת לאמתו לאפוקי דין מרומה וע"י להב"י
 בטוה"מ סי' ו' להמפרשים ז"ל שכל אי פנה
 לדרכו צפ"י דברים אלו ואי מן הפירושים הוא

כמוה לאפוקי דין מרומה שיוליא אותו לאורח
 ולא יאמר אני אפסוק את הדין עפ"י דבריהם
 ויהא קולר הלוי צלוארם א"ל לריך שיוליא
 אותו לאור הדק היטב היטב הדק. **א"ל** לאידך
 גיסא וכוה עפ"י מ"ש בבבב"ט צהר"מ
 סי' י"ז סעיף יו"ד וז"ל צס"ק י"ג כרשעים.
 ועפ"י כהצ צס' החסידים דאין להסתכל
 בפני הצע"ד כשטוענים דאסור להסתכל בפני
 רשע וגראה דוקא כשיש כפירה צנייהם ופשוט
 הוא. ש"ך. וכשתא א"ש וז"ל הבס עיניו
 צראשו ביינו שיסתכל צמחשצתו ודעתו דוקא
 ע"ד כי תשא את ראש לשון השבון כידוע.
 אינ צראשו קאי על הצע"ד או העד וקדוק
 צראשו ולא צפניו וק"ל :

ההבס עיניו צראשו ויכסיל צחשך בולך
 וכו' אפי' לפרש צס"ד עפ"י מה
 מראיתי בהקדמת סי' שצרי תשובה תקון חלות
 שכתב וז"ל וגם אם נראה לזה צני אדם אשר
 חלו ונחשלו על ידי כך ובעל נפש טהורה אל
 יתלה במלוה אלה יתלה באיש העושה אותה
 אולי לא הבין לכו היטב לעבודת יולרו ונכשל
 באחו פניה כדי שיושנה צפני אדם צמעה
 הזאת או שלא כיון לתת כח אל השכינה
 מאכצתו אותה רק ע"מ לקבל פרס מכמה
 מעלות שאמרו חכמי הזוהר ע"ה. וגם כי
 חמנה יש לנו לומר צוב וכיוולא צוב שמה נגזר
 על אותו האיש חזי כצד מאד אשר ראחה
 חמנתו ית' אם יתלה חולי שהוא צמקרה כרשות
 כפסע צינו וצין המות צאין מרפא ע"ה גורח
 חמנתו ית' להצואו דרך המלוה הכיה אשר
 זכח סגולת המלוה מגלגל ומללל ואין שטן ואין
 פגע רע וזה מחסד כי על יראיו להצוא אותו
 כחולי דרך המלוה הכיה וכן הכקש לזה בכל
 דבר מלוה אשר תעשה ויקרה לך מקרה רע
 או נזק צעשותך אותו אל תפן אל און לאמר
 מה זאת עשה אלהים לי ואנכי צדרך נחני כי
 לשמור לעשות מלותיו כ"א תן לך שכיה ראוי
 לצא חולי אחר כצד מאד וצא דרך האחרים
 קל שצקלים ועל זה נאמר מוסר כי צני אל
 תמאס ואל תקון צחוכתו פי' כי המוסר
 הכוא ששלח לך הוא כדי שלא תהיה קץ ויכרת
 צצד מה כאמר עכ"ל לשון חכמים מרפא.
 וכשתא

ר"ל אחר שכבר נפל בחשך שהוא רמז למעשה
כרשעים ועשה כמותם כולך ר"ל חוזר בחשך
לכחיה לדיק שנקרא כולך וקל :

א"נ אפשר לרמוז צס"ד עפ"י מ"ש החיד"א
ז"ל על שפת כנחל צבי צראשית צכונת
כ"י הוא יוסף ראש וכו' וז"ל דהת"י נקראת
ראש כמש"ל צויקרא רבב פי י"ט ובמודבר
רבב פי צי. ואמרו פ"ק דקידושין אמר הקצ"ס
צני צראתי ילכ"ר צראתי לו תורה חבלין
אלמא חן ציטול לילכ"ר אלא ע"י התורה וז"ש
הוא יוסף ראש ע"י התורה שנקראת ראש.
ואתה תשופנו עקב לשון שר כלומר אם לא
תהיה תורה לשמה רק ע"מ לקבל פרס אז
תמלא מקום להחטאיו כיון שהלימוד אינו
כתקני כי התורה שמצטלת בילכ"ר היא תורה
לשמה עכ"ד ז"ל. ובשחא ח"ש וז"ל החכם
עיניו צראשו היינו עיניו ולצו בתורתו שנק'
ראשו שתהיה לשמה דוקא צלי שום פניה. אכן
ובכסיל בחשך כולך היינו במחשכי לבו. שלומד
בתורה שלא לשמה אלא לשום פניה או לקבל
פרס או להתגדל ח"ו וכיוצא ועל ד' ברמז
הפי כי נטי' החכם עיניו צראשו גי' עז רמז
לתורה וס"ת גי' צין רמז שהתורה שלומד
לש"ס דוקא. ח"י לרמוז שמכא הת"י מוכח
דיש לנו דין צנים :

סי' **ג** **בז"ר** יתרון בעושה צאשר הוא עמל.
הפי צס"ד דרך רמז במש"ל מי
הקדימני ואשלם דצכל במלות שייך מי הקדימני
ואשלם אכן הם אמרו דבענו לא שייך זה
דכ"ה מדיליך וצ"ל כונת כ"י וכו' וכו'
עקב תשמעון דת"י עקב רומז לענוה עד"ה
עקב ענוה יראת ה' ואז ושמר ה' אלכ"ך לך
וכו' עו"ן דבענוה כמעולה היא כמ"ש מרע"כ
ונחמי מה וז"ל מ"ה ר"ל אם יתפוס בענוה
כמעולה שביא נקראת מה אז יתרון כעושר
ר"ל לא שייך ציה מי הקדימני ואשלם וגי'ט
לשצח צאשר הוא עמל הוא דייקא שנקראת על
שמו ולא מכקצ"ס וק"ל :

ואמרת ח"י אל לצי לפרש שיחותי צס"ד
וכ"ה במש"ל דמי שהוא עניו
צטצו מעת צריחתו זה אינו שצח לו כ"כ
הענוה מאחר שהצטע הוא מושרש צו. אכן אם
הוא

ובשחא יובן שפיר ככתוב וז"ל החכם שיש צו
חכמה ודעת ויראת ה' היא אולתו חף אם יראה
אחר אדם שהוא תופס במלוא ואירע לו נזק
לא יתלה במלוא ח"ו אלא עיניו צראשו ר"ל
לי מחשבה וכו' רומז אל כתי' ה"א שכתב ה'
ז"ל שאפי' שלא הייתה מחשבתו טובה לעכ"ה
ונכשל בצח"ה פניה וכו' כנ"ל וז"ל עיניו
צראשו ר"ל במחשבתו ע"ד כי תשא את ראש
שפי' ז"ל לי השבון. ח"י עיניו צראשו ש"ר לתי'
כשני כי אולי ראית חכמתו ית' שחכ יתלה
צלא סיבת המלוא ימות. לך גזר החכמה
ית' שיכיה חוליו ע"י אוחה המלוא כדי שחגן
עניו להלילו וז"ל עיניו צראשו ר"ל מתחילת
משיקרא דדינא כך גזר חכמתו ית' לעד. אכן
ובכסיל בחשך כולך לילך אחר טענות בילכ"ר
ופיתויו שביא גרמא ליה להמשיך לו חוליו כזה
וכמ"ש צחתי כלשון שם וז"ל ואל האיש באהר
כטוען לאמר כי לא צאח חוצה זו לאנשי
חשופי כח צדורות כללו פן יחלו. חף הוא
כצל יפלה פיהו חדל להשכיל להביב ובחשך ילך
ובחשך שמו יכוסה וכו' יעצ"א וק"ל :

א"נ אפשר לפרש צס"ד וכו' צמח שראיתי
לחיד"א ז"ל צמח אשכול שביא משם
מברח"ו ז"ל צכונת כ"י כנ"ו וז"ל דלדיק האדם
צצחורתו שלא להתפתות מילכ"ר כלל ולא יתן
לו מקום כלל וז"ש החכם עיניו צראשו כמ"ש
הוא יוסף ראש. אך הכסיל לא די שנמסר
בתחילה צידו של ילכ"ר לפי שלא עסק בתורה
אלא גם אח"ך בחושך כולך ואינו מתעורר
לשוב זכח"ד בקילור נמרץ וכצאתי דבריו צריס
קונטרס לצ' דוד ע"ש עכ"ד ז"ל. ולי הכדויע
אפי' לפרש צס"ד ככתוב ע"פ ויקרא אלהים
לאור יום אלו מעשיכם ש"ן ולחשך קרה לילה
אלו מעשיכם של רשעים ואינו יודע צח"ה
מכאן חפץ וכו' עו"ן את כידוע משז"ל ע"פ
ונתתי לך מכלבים צין העומדים האלה
דכמלאכים יקראו עומדים יען שם עומדים
צמדריגתם ואינם מוסיפים. לא כן הלדיקים
יקראו מכלבים לפי שם ע"י מעשיכם כטובי
מתעלים וכולכים ממדריגה למדריגה. וז"ש
החכם עיניו צראשו היינו בתחילת ימיו נזכר
שלא יתפתה אחר עלת בילכ"ר. ובכסיל בחושך

הוא נטעו נוסח ללד הגאור וכוה כופה את
טבעו ומשנה מזנו אז הוא יאשר ויכבד
ובזה יבואר הכחוצ באר ביטב וז"ל מה ר"ל
העמוה הוא יתרון העושה שלח ואמר זו מי
הקדימני ואשלם וביאר ואמר באחר סוג עמו
הוא ולז"ל באשר הוא עמל הוא דייקא ר"ל
שמזנו וטבעו נוסח ללד הגאור הכוה בכוה
כופה ומתגבר על ילדו בזה אני אומר לך שהוא
עושה היתרון ולא שייך בזה מי הקדימני ואשלם
וק"ל :

מרה יתרון העושה באשר הוא עמל חפ"ל

עפ"י מ"ש ר' קול יעקב מדובנא בפ"י
מגלת קהלת ס"י א' על פסוק מה יתרון לאדם
בכל עמלו שיעמול תחת השמש ותכלית דבריו
כי לריק האדם לדעת כי אם טרח האדם יומם
ולילה צימים וצנברות בכל גויני עמל אין לו
כי אם הקלוז לו מן השמים והבית משל על
זה לעני שבה לכפר אחד וכיו שם שני בתי
מלון ובעליהם אחד ישר וטוב ואחד רשע וכילי
ויקר מקרה העני לבוא אל בית הרשע וצוקם
ממנו מעט איכל. והשיב לו אם תרצה להשתדן
כלילה במאכל ובמשהה עצוד לי עצודק אז
ואלזה להאכילך די שצריך מכל טוב וישמע אליו
העני ויעצוד העצודק הכיה בזעת אפרו ויגיעת
נפשו ואחר כלותו העצודק אמ"ל צה"ב עתה
לך לבית השני הלא לוייתו שם את הנערים
לכלכלך וכן עשה ויצא לבית השני ויקצלוכו
בשמחה ובטוב לבב ויתנו לו לאכול ולשתות די
שצנו וילן שם צנחת גדול ודימח צנפשו שכל
זה הוא חלק עצודתו אז שצוד בבית השני.
לימים סיפר הדברים ליודעיו אז אמרו לו שקר
דמית כי יגעת על חנם וכל עמולך כיה לריק
וגם אכילתך היתה בחנם ולו נכנסת לבית זה
ראשונה היו נותנים לך ג"כ כמו עתה נמלא
שלתוכו ובכל כחך כלית וזהו מה יתרון לאדם
בכל עמלו שיעמול. פי"א חף שהוא מרלן בבורא
ית' שיעבוק אדם בעסק מה לסבת פרנסתו
כידוע שכל העמל והעצודק הקשה הוא ללא
עורך כי לולא ר' עוזר לו לא ישיג כלום ולכי
אין מעזור להושיע צדק עסק או צמעת. וזהו
ג"כ אין טוב באדם שיאכל ושתה ורחא את
נפשו טוב צעמלו כלומר שיחשוב בדעתו שכל

הטוב הכוה בא לו צעמלו שכוח עמל ויגע
ובאמת הוא טעות מוהלט כי גם זה ראיתי
כי מיד האלכוס הוא וא"כ יגיעתו הרבה
היתה לריק עכ"ל ז"ל וז"ש מה יתרון העושה
באשר הוא עמל שכל עמלו שיעמול לריק יגע
כי לא יאכל יוהר מן הקלוז לו. ואפי' להמליך
יוהר בחיבת מה ע"ד ונתנו מה ר"ל ולא
כלום כי"ל אומרו מה יתרון העושה וכו' ר"ל
חנם. וגם צה"ב שפירשו הרב יהוה מה יתרון
לאדם בכל עמלו אפשר נרמז כך וק"ל :

והאלהים עשה שיראו מלפניו. איתא
במרגוב יונתן

י"ל מהו אומרו שיראו מלפניו דהין לו משמעות
והי"ל שיראו ממנו או שיראו אותו. אכן חפ"ל
צ"ד וכוה צחק מ"ש רבינו הארי"ל בוב"ד
לפי תכלה לדוד על התכלים הנד"מ למכר"ה
מוסאפי"א ז"ל ס"י ס"ז ע"פ חנכים יתנו
ויברכו יאר פניו אתנו צחק את כידוע דשם
אלהים הוא דין והפנים של אלהים הוא רחמים
וכוה שם אכדע"ס שהוא רחמים גמורים וז"ל
אלהים יתנו ויברכו ולא שם אלהים ממש אלא
יאר פניו אתנו סלה. ולדידי הפעוט חפ"ל כי
נטי' יאר פניו אתנו הוא ל"א רמז כי בשעת
גיטוי הרחמים יהיה היצור הויה אדנות ואם
תחבר אות כי עם ה"ל יהיה גי' קנ"א רמז
לשם אלהים במלוי הכי"ן שהוא גי' קנ"א. וגם
ס"ת יאר פניו אתנו גי' צר"י רמז שנקרא בן
להקצ"ה ודרך האב לרחם על בנו ועם אות
הי של סוף תיבת סלה יהיה גי' רי"ז וכוה
רי"ז גבורות ע"כ שם רמז שמתמתקין בגבורות
ונתגלים הרחמים בעולם. **ועפ"ד ק** ח"ש
כונת הכי' כנו' והאלהים עשה
וכו' לרמז כמ"ש המרגוב צעת התגבורות כאף
וכרונן בעולם אז חפ"י הרחמים מתהפכי לדין
ח"ש והאלהים ר"ל כשים שזיטת בדין בעולם
אז עשה שיראו חפ"י מלפניו ר"ל לא מיצט"ה
שיתיראו ממדת אלהים אלא חפ"י מאותיות
הקודמות לאלהים שהם אכדע"ס שהוא רחמים
יתחפך לדין וק"ל. ח"ש מלפניו דייקא וק"ל :
וראיתי כי אין טוב מאשר ישמח האדם
צמעתיו כי הוא חלקו וכו' חפ"י
לרמז

לרמח צ"ד צמח שראיתו לה' יוסף חיים ז"ל צ"ח נפלאים מעשיך כנדי"מ ד' ס"ח שהצוה מעשה בחדש אי ירא שמים שכיב דרכו לילך כל לילה לישיבה ללמוד אחר הלוח עם ראש ישיבה ובחצרים וכיה נכנס ראשון ויולא אחרון ופ"א כלך מציתו לישיבה כדרכו ובדרך כילוכו מלא פתח חצר אי פתוח ששכחו אותו וכיה שם אלמנה עשירה אין איש עמוך אלא רק משרתת אחת שהיו ישינים בחדר אי שבו מונה בו העושר שלה חוץ היכה מליאה כיסיה דיגרי זהב וכס לא הקילו בעת שנכנס ויפתחו ילדו לגנוב הכוזבים וכיה את הכר ושיצר את התיב. זכנשים הקילו מכה שבירת התיבה אך פחדו לעצוק כי אמרו זה ליסטים מזויין הוא ויברוג אותם וכוא אחר שפתח ולקח המעות. צה בזכרוננו זאת המימרה של בן עזאי שאין אדם נוגע במוכן לחצירו שכיב דורש ראש הישיבה דצ"ז בישיבה. ואמר אם אלו הדיגרים מוכנים לי למכ אקח אותם באיסור ואם אין מוכנים לי לא הועיל גיבנה זה עתה. ובחצירה וכלך לו. וחלחל האשה כשהאיר היום רחצה שלא נגנז ממנה. ותאמר מעשה גם זה ולא כל שבתא נותרהים ניסא. טוב לי שאנשה לאחד כדי שיהיה ממנוי שמור ותלך אלל ראש ישיב ואחר שחלבו כל בני הישיבה כפרה לפניו כמעשה ותקש שהוא יגיד לה על אדם יר"ש שחשאה. ואחרי האיש כיב לבדו יושב שם וישמע כן בדברים. ויאמר לה ראש ישיבה תקחי את זה האיש כי פנוי הוא ויר"ש מאד. וכן עשו קדש בלוחה שם ונשאה. אז אמר יפה אמרתי אחרון כלילה שאם אלו הדיגרים מוכנים לי אקח אותם בדיקה. ור"ש ורחימי כי אין טוב וכו' כי הוא חלקו :

ס"ד וישוב אני את המתים שכבר נהו מן החיים וכו' אומרו שכבר מתו לכאורב אין לו מוצן. אפ"ל צ"ד שם רמז לאנשים שנתגלגלו ואחר גלגולם יתו א"כ כרי מתו שתי מיתות פ"א ופ"ב הם משוברים ומשוארים מאנשים שנתגלגלו ועדיין הם בחיים כי מי יודע מה יכיה בהם כי אפי' שכיב יסית אותם לחזור לסורם ור"א מן החיים אשר הם חיים וכו' :

וישוב אני את המתים שכבר מתו וכו' בדקדוק מבוחר דלמה הוא משבח את המתים יותר מן החיים וכו' אכן אפ"ל צ"ד דהנה מלינו לרז"ל שאמרו שהקב"ה מסלק את כלדיק מן העולם קודם זמנו כדי שלא יחמיק. גם קרא כהיו בן צקדושיו לא יאמין כי כל עוד שהוא חי על האדמה יכול להיות שיחגבר עליו הילכ"ר ויפתנו ויוכל לו. אך כשכבר מת גיול מהאי פחדא דיתבי ציב ואפי' שז"ש ושבה אני את המתים שכבר מתו יותר מן החיים. ור"ש דמאי נפקא לן מינה ומאי שנה זה נחם אם הוא ראוי לשבח אף בעודנו חי ישבחנו לז"א צטוט"ו אשר הם חיים עדנה וכיון שכן יכול להיות שיחמיק מחמת התגברות הילכ"ר ולזה לא יאות לי לשבחו : **טוברים** השנים מן האחד אשר יש להם שכל טוב בעמלם. אפ"ל בפשיטות צהקי מה שהקרו ז"ל לדעת דלמה הקב"ה ית"ש צה ילכ"ר בעולם וכוא גורם לנגעי בני האדם להטוא בהנה וכיה די לבחור ילכ"ר בעולם לבדו ות"י דאם היה הקב"ה צורה את הילכ"ר לבד ולא הילכ"ר אז אין לו שנה כ"כ לאדם שעשה טוב ולא רע כיון שאין מי שיפתנו לרע וא"כ אין לו שכל בעוה"ב אשר לא עמל בו ולא גידלו. אכן עתה שנצרה הילכ"ר בעולם וכאדם טורה ויגע צעשר אלצעותיו כדי לשבר מחלשות עול לכך יאות לו לקחת שכל בעמלו. וכשתא ח"ש ור"א טוברים השנים שהם ילכ"ר וילכ"ר שנצראו בעולם שניהם יחד יותר מן האחד ר"ל אלו היה נצרה ילכ"ר לבדו וזכו האחד במיוחד. ויהיו טעמא אשר יש להם ר"ל האדם והילכ"ר יש להם שכל טוב בעמלם שעמלו וטרחו כדי לעמוד לפני הילכ"ר ולסלקו מעל האדם ולכן שפיר אית לכו שכל. ולא כן אם לא היה הילכ"ר אז אין להם כח צמח לצבוע שכל כיון שאין מפחה לעצור על ליווי ית' וק"ל :

טוברים השנים מן האחד אשר יש להם שכל טוב בעמלם אפ"ל צ"ד דרך רמז עפ"י משז"ל וכו' עתה אללי צ"ח מעשיות שקבלתי ובעתקתי פי' כג"ל חז"ל דבור יו"ד לא תחמוד וכו'. תורת אלהים תמוד כלנך כי טוב סתרה מסחר

מסחר כסף כילד שני סוחרים באים לסחורה
ציד אחד אלטלית וציד אי מרגלית אמר האי
לחצרו רלונק שחקק במרגלית ואני חקק האלטלית
חמ"ל בן נמלא מה שציד זה אינו ציד זה. אבל
בד"ח אינו כן אם היו שני ח"ח אי שונה סי
מועד ואי שונה סי נשים. ואמר זה לזה למד
ושנה לי את שלך ואני אלמד ואשנה לך את
שלי. וכן עשה נמלא ציד כל ח"ח שני שוודעים
שני סדרים נמלא כי טוב סחרה מסחר כסף.
ואם אדם בולק צדק ויש ממון עמו מהירא
שנא יקחוכו לסטים ממנו. אבל כתורה אינו
יכול האדם ליטלה נלצו של חצרו ע"כ.
ובזה ח"ש ח"ח טובים השנים ר"ל בשיבוי שנים
מלמדים ח"ז מן האי שלומד לצדו. ונתן טעם
אשר יש להם שכר טוב בעמלם ואין טוב אלא
תורה שכל אחד למד חלק חצרו נמלא שכל אי
מהם יש צידו צי חלקים חלקו וחלק חצרו ח"ש
אשר יש להם שכר טוב בעמלם טוב דייקא
רמו לתורה. **ובזה** חפ"ל בס"ד כונת ח"ל
ח"ל זכה נוטל חלקו וחלק חצרו
בג"ע. ולכאורה אין לה מוצן ועפ"י ח"ש
ח"א זכה נוטל חלקו וחלק חצרו. בג"ע ור"ל
אם זכה ללמוד עם חצרו ולא ביחידות אז
לומד צי חלקים וכל אי נוטל חלקו וחלק חצרו
בג"ע שכל ח"א זכה לצי חלקים. לא זכה ללמוד
בחצרה אלא צד צד אז נוטל חלקו וחלק חצרו
בג"ע ח"ל כיון שהוא לומד לצדו אי שישתכח
ממנו וחלק חצרו לא למד ח"כ חסר ממנו
בשיל שלא למד עם חצרו ולא נשאר לו כלום
ולכן נוטל חלקו וחלק חצרו בג"ע ח"ל :
שמור רגלך כאשר תלך אל בית האלהים.
חפ"ל לע"ד בס"ד וכו' וכו' בהקדים את
הידוע מ"ש מהר"ק ז"ל בס"ה נפש חיים
והבאתי דבריו במקום אחר דבגאור מכונית
בשם רגל לרמוז דאפי' כל דבר כמו הרגל
שנכנסת ויוצאת חקף ומיד חסור עו"ן את
הידוע דבג"ע ביהמ"ק שיורו מקום להודיע
שהוא חרצ בעוב"ר וכן בכל צנין לריך לעשות
היכר לתרצן ביהמ"ק ח"כ מניח יכנע האדם
בזוכרו חרבן בית קדשנו ותפארתנו ח"א שמור
רגלך היינו בגאור המכונית לרגל כח' וכו'

כאשר תלך אל בית האלהים ותראה שויר מקום
הוא לזכור בית מקדשנו ועי"ז יכנע לבנו וק"ל
וחד מן חצריא הוא הח"ר רבינו פינטו פי
בפשיטות לרמוז לעת החפילה ע"ד אין חפילתו
של אדם נשמעת אלא ח"כ משים עלמו כבשר
וכו' וק"ל :

סי' ה' א'ל תבטל על פיק ולבך אל ימחר
להוליא דבר לפני האלהים כי
האלהים בשמים ואחר על הארץ ע"כ יהיו
דצריך מעשים. ח"פ לרמוז בס"ד בבה"מ משז"ל
חמירתו לגבור כמסירתו להדיוט דמי ולכן אין
לדור לחת שום דבר לעניים כי האמירה כמו
נתינה גם נודע משז"ל בש"ס ראש השנה די
וי צפיק זו לדקה. וכחצו החוס' צפיק זו לדקה
דכתיב ולא מפי לדקה כ"כ כי ברוב ממשח
ע' לדקה אות י"ג וכשתא ח"ש ח"א אל תבטל
על פיק היא הלקה ולבך אל ימחר להוליא
דבר לפני האלהים ותיבת האלהים ב"א נטי'
האמירה לגבור. ההדיוט יקח מיד ר"ל כאלו
נתן לו חקף ומיד וכו' שסיים כי האלהים
בשמים וכו' תיבת כי לשון חפ"י כמו שחלנו
בכמה מקומות ור"ל חפ"י האלהים בשמים ואחר
על הארץ עכ"ז האמירה תחשב בנתינה חקף
ומיד על כן יהיו דצריך מעשים. וכו' שסיים
בחר הכי אל תתן את פיק לה' את צדקך. וכמ"ש
ז"ל בעון נדרים צני' מתים צ"מ ח"ש אל תתן
את פיק היא הלקה ותי' תתן נטי' תאחר
תן ותגרום לחטיא את צדקך הם צני'. או
אשמו שנקראת ג"כ בשור כידוע בכתוב איש
איש אל כל שאר בשור וכו'. ותי' דבר גם כן
הוא כינוי ללדקה וכמ"ש נתן תתן לו וכו'
כי בגלל הדבר וכו' **והוא** ואתא לידן
האי קרא חפ"ל בס"ד

הנותן פרוטה לעני מתצרך בשש צרכות והמפייסו
צ"א וכבר חז"ל דאינו יכול לפטור עלמו בפיוס
אם יש יכולת צידו ליתן ולז"א נתון תתן לו
ולא ירע לבבך בתתך לו באומרך נתינה זו
למכ ולכן אמר בתתך לו דהא די לו שיתצרך
בסיבת הדבור והפיוס ח"א כי נוטריקון כי
יתצרך בגלל הדבר ר"ל הדבור לז"א לא כן
צני דהא על ידי הנתינה והדבור הזכ. וצריך
כי תיבת הזכ גי' י"ז. שהוא גי' טו"צ ולריך
שיבא

שיבא טוב ומטיב לצריות ואי לאו הכי מלמד
שלא יקבל שכר אלא גם עונש יענש על שלא
נתן דכדבור הוא מיתוק ופיוס אחר הנהיגה
ולא יקרא על עלמו דברים לקחתי ודי זה :

אורה כסף לא ישבע כסף ומי אורב צהמון
לא תבואה. כנס רש"י ז"ל פי אורב
כסף לא ישבע כסף לא יאכל כסף. ומי אורב
צהמון. צהמון. לא תבואה שאינו אוסף לו פירות.
ולי בפשטו אפי' דסיומא דקרא ומי אורב צהמון
הוא רומז למי שרודף אחר תענוגי כגוף.
ומי צהמון בתענוגי כגוף מנעוריו ועד
נשמתו אז לא תבואה ר"ל לא יש לו תבואה
בעוה"ב וק"ל :

אורה כסף לא ישבע כסף וכי אפי' דכסף
כדי לי כיסופא ובושה וככונה מי
שכח אורב כסף ואינו רואה לתת ללדקה לא
ישבע כסף שהוא לי כיסופא ובושה. הנה
שפי' שכח אורב כסף יבא לחמוד ממון אחר
וגזל וחומס ואינו מקפיד כי האותו וכרגלו
זה תכריחו לעשות כרגלו ועוד דודאי שהוא
מתקנא מאחרים וס"ת לא ישבע כסף גי' קניא
שם רמז שהוא מקנא צניי אדם בממונו וצרות
שמרויחס. וגם אם הוא מורכב הוראות יבא
ח"ו לקבל שוחד ולהטות דין ועוד כמה מיני
איסורים יבא לעשות מחשבת ועשה דרך כלל
ואמר לא ישבע כיסופא וק"ל :

אז חתן את פיה לחטיא את צערך ואל
תאמר לפני המלך כי שגגה היא למי
יקלוק כאלהים על קוץ וחבל את מעשה ידך.
אפי' דרך מוסר דידוע מארז"ל שכמדבר צננות
חבירו או מכפר עליו לה"ר אז מי שמדברים
עליו לוקה מלות ומע"ט של המספר ועושה
עמו חליפין. ונודע דבשר הוא כינוי לתורה
וכמ"ס צגמרא אדמגרימתו גרמי די אצוי
זילו ואכלו בישרא שמינא די רבא וז"ש אל
חתן את פיה אל תגרום בדברי פיה הוא לה"ר
וגנות שמספר על הצורך להטיא את צערך
היינו להסיר את תורתך ומלכותך שהם כינוי
לבשר ואל תאמר לפני המלך כי שגגה היא
למי יקלוק כאלהים על קוץ וחבל את מעשה
ידך הם מלות ומע"ט שלך וק"ל :

סי' ו' בר' עמל אדם לפיכך שמעתי שפי'

ז"ל דכל חיות האדם צעור"ז ועוצותיה הכל
הוא צחצחו יתייבול מה שיעשה האדם מלות
ומע"ט אין מספיק לו לאדם לכלולו לפחות
מטיפה של מרק שזורקת צפי האדם וז"ש כל
עמל אדם צחור ומלות ע"ד מה שפי' ע"פ
אדם לעמל יולד היינו לעמלה של תורה. והוא
כל עמל אדם כלואי שיספיק לפיכך היינו מפה
שזרק בפיו ע"כ שנתתי. ועפ"ד אפי' שתי
לפיכך גי' סמאל וז"ש כל עמל אדם לפיכך
היינו ס"מ. א"י הכי בפשטים שכל עמלו הוא
בשביל הנוכל והוא לפיכך גי' סמאל שמתעב
לאדם שיתכוין להנחת כגוף שהוא חומרי. וגם
הנפש לא תמלא נפש גי' אמת :

סי' ז' **מ"ב** כעס משחוק כי צרוע פנים
ייטב לב. אפי' לרמוז צס"ד דרך
מיסר עפ"י מ"ס צגמו דברכות דתמיד לריך
האדם להרגיז ילכ"ט על ילכ"ר אם נלחו מוטב
ואם לאו וכי עוין מ"ס צג"ס ע"פ ומלאת את
לבו האדם יש לו די לצבות אפי' ילכ"ט ואחד
ילכ"ר. וז"ל טוב כעס שיכשים הילך כטוב על
הילכ"ר משחוק משיראה לו פנים להצות שפי'ז
יבא תמיד אללו לפתותו כי צרוע פנים שפי'
שמראה לו רוע פנים שמרגיז ילכ"ט על
ילכ"ר עי"ז ייטב לב שיכיר כמו ילכ"ט שפי'
שרואה שאינו שומע לו יתפך להיות טוב.
(ועוד אפי' שר"ת ל"ב די לצבות ר"ל הכי לצבות
שהם ילכ"ט וילכ"ר כמ"ל יטבו וק"ל) זה מדברי
צני כתי חיים עד העולם יל"ז :

מ"ב כעס משחוק כי צרוע פנים ייטב לב.
וכדקדוק מבורר דאדרבה כמה פעמים
הזהיר על הכעס באומרו וכסר כעס מלבך
וכעבר רעם מבשרך וכמה וכמה דברים נאמרו
בכעס. אכן אפשר דבוא רומז להכעיס הילכ"ר
שלא ישמע לו את דבריו יען שהם נגד רלון הש"ת
ובאדם מלואו ועומד לעשות רלון הצורה יתי
ולא לשמוע לו לילכ"ר ועי"ז אמר טוב כעס
שהאדם מכעיס לילכ"ר שלא לשמוע לו משחוק
שכח משחק עמו ועושה את רלנו וכו"י כי
צרוע פנים שמתעב עמו ואינו שומע ייטב לב
שג הקצ"ב. א"י ייטב לב רומז לילכ"ר עלמו
שמטיבו להיות כמו הילכ"ט להטיב לו וכמו
שדרשו בפסוק ומלאת את לבו נאמן לפניך
לבו

לבו לא נאמר חלל לבנו מלמד שפסה לילכ"ר טוב וז"ש ייטב לב רמז לילכ"ר שנקרא לב ע"ד מאז"ל צפי לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו. ה"י אפי' כי נטי טוב כעס משחוק כי גי טיף רמז שגם עם בילדים לא יראה להם פנים לרבות חלל פנים של זעם וז"ש לשבח כי צרוע פנים ייטב לבם ויכו שומעיו את דברי הציבוק והאמם. גם אפי' כי צרוע פנים ייטב לב נטי גי קמ"צ וס"ח גי קכ"ד סך הכל גי רס"ו ועם האותיות והחיתות גי' ס"ב גי' קפ"ז כמספר א"צ א"ס רב"ס שם רמז שבין האב ואם. גם הרצ לריך שלא להראות פנים לרבות אל התלמידים :

טוב אחרית דבר מראשיתו וכו' אפ"ל עפ"י מ"ש ז"ל ע"פ ולא את יחושע וחזקו זה חזקו וכו' רמז לב' משיהם משיה בן יוסף ומשיה בן דוד וכו' דלמא יחושע ביו"ד היא צראשיתו וביו"ד של חזקו צסופו ותי' שהעטם שיחושע שהוא בן אפרים עובר ולכך כתבו בתחילה לא בן משיה בן דוד הוא הי וקיים ולכך נתנו צסוף שמו והבאתי דבריהם צמ"ה וז"ל טוב אחרית דבר של יו"ד ה"י באתרית דיבור חזקו מראשיתו של דיבור של יחושע שזכ עובר וזה קיים. וזהו ג"כ כוונת הכי וביה ר"ל ייה ראשיתך מלער חבל ואחריתך שבי"ה באתרונה ישגה מאד וק"ל :

טוב אחרית דבר מראשיתו אפי' צס"ד עפ"י מ"ש כי שער המלך אשכנזי ד' ה' ע"ד צפי' הכתוב טון עקבי יסובני וז"ל אחרית היא כשכינה כידוע שנקראת אחרית דבר יע"ש כל"ל. ער"ן משז"ל דהשכינה היא הנושפת לצ"ח מהשפע שיצא לה מלמעלה וכמו שאומרי יבא רעוא מן קדם סזימא דכל סתימין רעוא דכל רעוין סתימא דכלא דיתמשך טלא עלאה חיוורה מתרין מזלין נוי"י דרך ח"ך וגרון לאו"א ומאו"א לו"א ונז"א לחקל הפוחין קדישין צביקו דחנפין וכו' ובשתי א"ש וז"ל טוב אחרית דבר היא כשכינה שנקראת אחרית דבר כשיצא לה השפע הוא מראשיתו מבתי כתר עליון שהוא ראש כל הספירות וממנו נאור"ה וכו' נז"י וא"ש את"ס וכו' וכו' :

טוב אחרית דבר מראשיתו. כדי להיות דובב

שפתי יפנים אכתוב צס"ד מה ששמעתי משם שאריתו מצי' הח"ר נסים צוקאטי זלכ"ח שהי' דבר אם תדרשו ציושר מתחילתו לסופו הוא נטי' דין בלא רחמים. ולמפרע נוספו לתחלתו הוא רחמים בלא דין ח"ש טוב אחרית דבר ר"ל אם תדרשו מאחריתו לתחלתו שהוא רחמים בלא דין. ממה שתדרשו מתחלתו לסופו שהוא נטי' דין בלא רחמים עכ"ד זלכ"ח וז"ל. **אשר** עפיד"ק אפי' לי לרמז צס"ד כי נטי' טוב אחרית דבר גי' דוד ור"ל כיון שהש"ה מתנהג עמנו ברחמים גמורים בלא דין צודאי ירחם עלינו לשלוח לנו משיחו דוד בן ישי ויגאלנו מלרעותו צצ"א :

ובאו"א אפ"ל צס"ד עפ"י שיחזר האדם שהוא מטפח סרוחם ועצר שני פעמים צמעצר כשתן צודאי יקון. צחיו וישוב לעבודה הי' צ"ח ח"ש טוב אחרית דבר שהוא האדם כי בן נטי' אחרית דבר מראשיתו אותיו אדם. הוא מראשיתו ר"ל שיסבור ראשיתו כי הוא מחומר קורן ומקום מאוס ציותר :

ואו"א אפי' צס"ד כי ע"י שיחזר האדם המיתה והכיה נגד עיניו צכל עת וצכל שער צודאי שיכנע לבנו הערל ולא יהטא ח"ש אימתי הוא טוב כשיכיה אחרית דבר מראשיתו ר"ל מתחלת ימיו יחזר אחריתו ומיתתו ע"ד מגיד מראשית אחרית וק"ל :

ועפ"י אופן א' ששמעתי מה' נסים צוקאטי ז"ל פ"י הי' תכלה לדור מוסאפיה משם צנו כינת כפי' כי ישר דבר הי' וכל מעשכו צאמונה ותי' כי לשון אפי' ור"ל אפי' אם יקרה לו תי' דבר ציושר שהוא דין בלא רחמי' עכ"ז יקבל צאכזה וידע צצירור שכל מעשכו צאמונה לדיק וישר הוא אל אמוני ואין עול וק"ל :

ביום טובה כיצ צטוב וציוס רעה ראה. אפי' צמשז"ל צאצות וז"ל כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר. וידוע דהתורה נקראת טוב שגא' כי לקח טוב נתתי לכם וכו' וגקי עוד דאין לך רעה כמו בעניות וז"ש ציוס טובה הי' צטויצ ביינו התורה שנקראת טוב. יקיימה ציוס טובה הוא העושר וזה ע"י וציוס רעה ראה ר"ל ציוס רעה שהיא בעניות ראה לקיים התורה וכמו שדרשו ז"ל

נפסוק ראה חיים עם אשכ אשר אכבת שדרשוכו
ז"ל על כתו' גם ראה דכח עכ"ל :

טוב חכמה עם נחל ויותר לרואי השמש
כי כלל החכמה כלל הכסף ויתרון דעת
החכמה תהיה בעליה. ראה את מעשה האלהי
כי מי יוכל לתקן את אשר עותו. יובן כס"ד
בהק' מ"ש מלל לאברהם ז"ל דק"ו צביאור
ככתוב בתהלים וז"ל מה רב טובך וכו' וכו'
בהק' מ"ש בפסיקתא קבלת סיפרי ע"פ מה
יתרון לאדם בכל עמלו וכו' וז"ל ר' לוי אמר
כל מה שבצורות מגדלים מלכות ומע"ט צעור"ז
דיין שבצ"כ מזרז להם את השמש וכו' ע"כ
ח"כ כפ"י כל איש ואיש מישאל כירא את
דבר כי ושמר חוקיו די לו שמזרית עליו את
השמש שחייב הוא דין בזכ' בלא"ה. ער"ע
מאי דק"ל דין יבם שהוא מחוייב מן הדין
לחלוק ולא ראה לחלוק שמטעין אותו ואומ"ל
חלוק וסתן לך מלחמה זו ולאחר שחלוק אינה
חייבת לתת לו כלום. וח"כ תבנה לדינא ציגו
ובין הש"ת כל היעודים שיעד לנו הש"ת
צעור"ז וצעור"ז כו"ל דין היבם שחייב
לחלוק. שמטעין אותו כדי לחלוק ואין נוהגים
לו כלום וח"כ גם הקצ"ה יכול לטעון כן שאני
הטעיתי אותך ביעודים כללו אף שאחכ חייב
מן הדין וכו' כדי להטעותך שתזדדז בזה.
ולז"ל מה רב טובך אשר לפניה ליראיך דכיינו
שמרנו טובך וחסדך אתה נותן לאדם שכר על
קיום המלות אף שמן הדין אינך חייב דכא
פעלת לחוסים כך נגד בני אדם. בא הרמז
לשני אחים שכם בני איש אחד וכדי לקיים מלות
יבום מטעין אותו ואין נוהגים לו כלום. ואחכ
לא כן אלא מה רב טובך וכו' וכו' חסד גדול
עכ"ד בקילור ח"כ טובה חכמה עם נחל כי
ח"י דלוייר דח"י מחכים :

ובזה ח"ש כונת כבי טובה חכמה ר"ל
הלומד בחורב ומקיים מלכות טובה
לאדם שפ"י זוכה לכל טוב דין צעור"ז דין
צעור"ז ח"א עם נחל וכו' כלל נחל דין
עולמות. וכדי שלא תאמר דדי לנו שמזרית לנו
את השמש וכמ"ש צ"י מה יתרון וכו' כמ'
לכ חזר וביאר באר היטב ויותר לרואי השמש
ר"ל שזכ השכר יתר על ראיות השמש שמלכד

שהוא רואה את השמש עכ"ל זוכה לשכר דין
צעור"ז דין צעור"ז. וכ"ל דמ"ש מדין יבם
שמטעין אותו ח"ש כי כלל החכ' כלל הכי' ויבואר
ח"י כי מלשון אפי' כידוע בחכמה מקומות ור"ל
אפי' שכלל החכמה כלל הכסף שכיח מן הראוי
באון לנו שכר כדון יבם שמטעין אותו צנחונה
כסף כדי לקיים חובתו ואין נוהגין לו לפי
שבלא"ה הוא חייב מלד דין וח"כ ח"י לגבי
האדם בקיום כתו' ומלכות כו"ל דין הטע"ל
של יבם ויכול לומר מטעם הייתי כך וכל
היעודים בטלות לזכ' חזר ואמר ויתרון דעת
החכמה ר"ל יתרון ידיעת החכמה וכתו' על
הטע"ל ככסף תהיה בעליה שכיח מוטע"ל
לאדם הלומד זה ומקיים מלכותו שתהיה אותו
צעור"ז וצעור"ז. וכ"ל דמ"ש זה מזה לז"ל
ראה וכבן את מעשה האלהים שהוא רב חסד
ומרבה לכו"כ עם צדקתו ח"כ גם יעודי כתו'
שיעד לנו הש"ת יקיים אותן מרוב טובו
וחסדו ית'. ועוד זה אפי' לע"ד הטע"ל הוא
לחלק דין הנושאים דכבא ע"י החורב והמלכות
יש בזה מוטע"ל לגבי הקצ"ה כי ע"י הטע"ל
אדכ"ר פנס וקלקל בטולמות העליונים כידוע
וע"י כתו' והמלות יתקנו את הפגם ח"ש כי
מי יוכל לתקן את אשר עותו הוא רמז לאדכ"ר
ועפ"י חילוק זה יובן כבי' מה רב טובך וכו'
נגד בני אדם הוא אדכ"ר לתקן הטע"ל וק"ל :

החכמה תהיה בעליה. אפי' עפ"י מה
שח"י לעניין טענת רובא מחדדי
עדיפי ח"א החכמה דע"י החכמה שנהדדי
עדיפי מרובא וח"כ אין יכולים אור"ע לטעון
טענת רובא ובזה תהיה בעליה וק"ל. **ובזה**
ח"ש כונת כפי' בני לחכמתי הקשיבה
להצונתי כט' חזק וע"י שחכא מחדד בחורב
אם כן לשמור מצימות ששומרת ממוצימות
אור"ע שטענים טענת רובא דכאמת מחדדי
עדיפי וק"ל :

טוב שם משמן טוב ויוס כמות מיום הולדו.
אפי' לפרש צס"ד וכו' צהקדים מאמר
הגמרא ח"ל רבה ואביי מדצית עלי קאחו
רבה דעסק בחורב חיה מ' שנין אביי דעסק
בחורב ובגמילות חסדים חיה שתי' שנין. גם
נודע דכן אמת דאמרו בצרייתא אלו דצרים
שאלם

שאלם עושב אותם אוכל מפירות צעובי וקק
 לו לעובדי ואלו בן וכו' ות"ת כנגד כולם עכ"ל
 אינו קונס שם טוב ויועיל לבני אדם ללמוד
 ממנו הוא עד שיעסוק במלות וג"ה כי אם
 נומד בתורה בלשון כאשר הוא כדן כך הבני
 אדם חין יודעים מזה ואין נומדים ממנו לעשות
 כמעשהו. לא כן עיי' מע"ט וג"ה ממנו יראו
 וכן יעשו לדורות. עו"ן את הידוע דכתורה
 נמשכה ליון ושמן ע"ד ושתו ביון מסכתא.
 וכשתא ח"ס וז"ל טוב שם היינו ש"ט שקונה
 עיי' מע"ט בלירוף התורה יותר חשוב משמן
 טוב לבדו אין טוב אלא תורה וי"ט דהא חזון
 ותדע אפי' הם גזור עליו יוס כמות מיום
 כולדו ורמזו צס"ת צמ"ק גי' חיי לרמז לאביו
 ורצא דחתו מדצית עלי שכגורכ היתה עניכס
 וכל מרצות ציתו וימותו חגשים היינו בני חיי
 שנים עכ"ל התורה והמלות כוסיפו לו שנים
 על שניו יותר מתורה לבד א"כ שמעת מינה
 דיותר טוב אחז מזה וגם מזה אל הנח ידך
 ונרמז צר"ת ויוס כמות מיום כולדו גי' נ"ו
 ועס לירוף ד' אותיות כנז' הוא גי' ס' לרמז
 דאף דסופו וקילו כיכ חיי שנים עכ"ל עיי'
 התורה והמלות שקונים הם ויצאו שניהם מן
 בשמים כוסיפו לו עד ס' וק"ל.

א"י אפי' והוא צהק מ"ש כי הבלה לדוד ס'
 נ"א וז"ל וכלדיקים אשר שומרים צרית
 קדש כדן וכלכלה זוכים אשר צרית מילה
 חתומים צו צ' שמות הקדש שם הויכ ושם שדי
 הויכ מנגאו ושדי מלצר. וצ' בשמות גי' שס.
 וז"ל טוב שם מי שיש לו צ' שמות כנז' על ידי
 ששאר צרי"ק ולא חטא יותר טוב נמי שחטא
 ולומד בתורה כדי לכפר עון כיסוד הנקרא טוב
 כידוע וק"ל :

ס' ד' שומר מלכ לא ידע דבר רע. הפ'
 לפרש עפ"י מה שראיתי לה'
 מברח"ק ז"ל מע' כמי' אות מ"ג דאסף וקצן
 אים טבור ליליס ופרחים לבזב צחצוח צעין
 טענת מי הקדימני ואחיה מכלל דכציה משם
 כי קול יעקב שאל דג"ן וכו' קול שמואל ס'
 עקב דבזכות כזריות ומלפני מתי יצא כמלכ
 נידו לקיימה ליכא להאי טענה וזה רמזו כמפי'
 צכות זרזין מקדימין ע"כ וידוע דשמירה

ואמר מלפני וז"ל שומר מלכ דכינוי שושב
 ומלפני למלכ מתי תצא לידו אז לא ידע דבר
 רע ר"ל דבור רע של מי הקדימני ותי' מי
 הקדימני בגי' ע"ה הם גי' רע וק"ל :
א"י עפ"י והוא צמ"ש כי שם משם כמפי'
 וכבז"ד צס' שמחת עולם דקכ"ג דבמלות
 ל"ת אין נטעון זה וידוע מה שכתבו ז"ל ע"פ
 ושמרתם מלותי ושמרתם זו מל"ת שומר עלמו
 מלחמות מלותי אלו מ"ע וכשתא ח"ס וז"ל שומר
 רמז למל"ת ועוד מלכ זו מ"ע אז לא ידע
 דבר רע דכינוי טענת מי הקדימני וק"ל :

א"י שומר מלכ הוא רמז למכ שומר צחוק
 מלכ הוא כמילוי כי מילוי מלכ מ"ס
 לד"י וי' כ"ה גי' אדנות שהוא דין גמור וז"ל
 אף עיי' מצינו השופים השחור ושאר השחור
 צחוק מלכ כנז' אז לא ידע דבר רע וק"ל :

א"י שומר גי' שפי' והוא עפ"י מ"ס מברח"ק
 בשער הפסוקים דעיי' שומר צריתו
 וזה לשפי' נכורין ונפרט דאף בשעת כזיווג
 לריך לקדש עלמי צמותה לו במחשבות טכורות
 וא"כ נענש כמו פוגם צריתו וכמ"ס צעלי
 המוסר עיי' וז"ל שומר מלכ דאף בשעת
 החיבור מקדש עלמו וכוהו לשם מלכ ותי'
 מלכ גי' קמ"א ר"ת אף קדש מחשבתו אז
 משכבו אז לא ידע דבר רע וזה לשפי' כנז'
 ואומתי זה כשלא ידע דבר רע דכינוי פגם
 הצרית הנקרא רע :

א"י צהקדים את הידוע דלרץ לשבות על
 הצטן כי כתב מברח"ק ז"ל כי הפילו
 טפות הקלושות הנראים כמו מים עכ"ל נצראים
 מהם משחיתים וז"ל שומר מלכ דכינוי המתנה
 בשעת המלכ דכינוי מלכ ענה אז לא ידע
 דבר רע דכינוי משחיתים ע"ד לא יגורך רע
 אי"נ ניזול מנהגים הנקראת רע כי השומר צריתו
 ניזול מנהגים וק"ל :

א"י לא ידע דבר רע עפ"י כנז' והוא ידוע
 מ"ס צס"ס ע"פ מניד לאדם מה שיחו
 אפי' ביחוד קלכ שצין אים לחשהו עתיד ליתן
 דין עליה וז"ל שומר מלכ הוא המלכ כנז'
 לרץ בלא ידע דבור רע וק"ל. אי"נ לא ידע דבר
 רע הוא לי בן שאם שומר המלכ כהונן מכל
 מחשבה זכר וזכור רע אז לא יצאו לו צנים

דק"ט ט"ז ח"ל חניא ר' יוסי צ"ר יכוד
אומר שני מלאכי השרת מלוין לו לאדם בערב
שבת מצית הכנסת לביתו אחד טוב ואחד רע
וכשבא מציבכ"י ומלא נר דלוק ושולחן ערוך
ומטתו מולעת מלאך טוב אומר יחי"ל שתבא
לשבת אחרת כן ואם לאו וכו' והשתא ח"ש
ח"ל טוב ש"ס נז"י שני מלאכים שיבאו שניהם
כאחד טובים ואפי' מלאך רע ושם את טבעו
להשיב על הטוב אמר כשיבאו משמין טוב נז"י
שמין שולחן מטה נר ואם יהיו כולם כאחד
טובים אז גם השני מלאכים כנ"י יהיו כולם
טובים וק"ל :

ובזה ירומז כונת הפ' ציום טובה כי
בטוב ור"ל ציום טובה שבתובה
שלימה מכל הדדים וכוא רומז להשלמה הנז'
אז כי בטוב רמז שאפי' מלאך רע יסכים
לטוב. **א"ל** הפ' ציום טובה וכו' ר"ל אם
כשי"ת שלח לו שמחה וטובה אז לריך
שיעשה גם לדקה שנקראה טוב כידוע ח"ל
ציום טובה כי בטוב וק"ל :

ועפ"י הפ"ל כונת הכי במשלי ס"ד ח"ל
כי לקה טוב נתתי לכם תורתי אל
תעזבו. וגדע שתי טוב כימי למייל וכמש"ל
וכוונת לרש"י בהומש ט"פ ותרא אותו כי טוב
כוא שראתה אותו מכול. וע"ז קמזכר דאם
כשי"ת אינה לידך בן ומלתה אותו ויש לאל
ידך להפריש ללדקה וצפרט ללומדי תורה אל
הפעל מלעשות צטענות הילכ"י אלא תו"מ
הקיים נתינתה בלי איחור ועיכוב ח"ל כילקה
טוב זה נתתי לכם וגם אם יכיה באופן כי
לקה טוב נתתי לכם כוא במזמן אז תורתי אל
תעזבו ר"ל ללומדי תורתי אל תעזבו וק"ל :

ס"ד דברי חכמים בנחת נשמעים. בדרך
פשוטה הפ"ל צמ"ש צמ"ש
האי מאן דייכר אפי' אלושי ציחיה לא מיקבל.
עוד אמרו צמ"ש שלשה דברים לריך אדם לומר
בחור ציתו ע"ש עם השיכה עשרתן ערצתן
דליקו את הנר וכו' ואמרו שם לריך למימרינו
בניחותא כי יכיה דליקצלו מיניה. ולז"ל דברי
חכמים שליו לכל אדם ואדם לומר בחור ציתו
ע"ש עם השיכה. אם הם בנחת נשמעים. ואפ"ל
דרמז בתי בנחת צמ"ק ג"י י"ט וכוא במספר
נז"י

רעים כי כל צנים הרעים הם מלד מחשבת
האב וכאם בשעת הזיווג ח"ל לא ידע דבר
בר לי בן וק"ל :

ומזה לא יכיה לרשע ולא יאריך ימים כלל
אשר אינו ירא מלפני האלוקים. אפי'
לרמז בתיבת מלפני האלוקים עפ"י מ"כ שדרשו
בגמרא ח"ל אמר ר' אלעזר כל ח"ה שאינו עומד
מפני רבו נקרא רשע ואינו מאריך ימים
ותלמודו משתכה שגא' וטוב לא יכיה לרשע
ולא יאריך ימים מורא זה אינו יודע מכו כשהוא
אינו ויראת מאלהים כרי מורא זו קימח ע"כ
עו"ן. את כידוע דמורא ת"ה איתרבי מאת ה'
אלהים תירא את לרבות ח"ה והשתא ח"ש ח"ל
וטוב לא יכיה וכו' וכל זה בסיבת אשר אינו
ירא מלפני האלוקים ר"ל מן הת"ה ברמז
באותיות שלפני האלוקים וכוא את הכתוב
בקרא את ה' אלהים תירא וכוא פשוט וק"ל :
כ"י כהחכם ומי יודע פשר וכו' אינו פי מלך
שמור ועל דברת שצועת האלוקים. אפי'
לע"ד במה שחקרו הנפ"ז מלך דק"ל דאין
חצין לאדם שלא בפניו היאך דורות שאחר
מת"ת חייבים לקיים את הת"י וח"י דק"ל
שצועת מלך חיילא על הדורות ח"ל מי כהחכם
ומי יודע פשר למי דורות שאחר מת"ת חייבי
לקיים את הת"י והת"י אינו פי מלך שמור
הכונה פי מלך שהיא השצועת שמור דשצועת
מלך חיילא על הדורות וכ"ש ועל דברת שצועת
האלוקים הכונה מנ"י הקב"ה וק"ל. ובקדמו
זי עיין לה' ברית יעקב פיתוסו ויען כי אין
הפנאי מסכים עמנו צעור"ר לזה נבא בקצ"ר
אמין ולחכימא ברמיחא :

א"ל צא"ל הפ"ל כונת הכתוב טוב שם
משמן טוב וכוא בבה' מ"ש ה' מאור
ושמש ז"ל דבהכמה מכונה צמ"ש שכן וצ"ה
ח"ש דשלמה. כע"כ קאמר טלח טובה שם
ר"ל כש"ט שיכיה ע"י מעשיו הטובים והיינו
מסיבת השמן טוב ש"ס לו היא חכמה טובה
ואז שניהם כאחד טובים ותרתי איתנהו צ"ה.
אז השנה שלם לא כן אם הוא יש לו מעשים
ואין לו תורה. או יש לו תורה ואין לו מעשי'
אז אין השנה כל כך שלם וק"ל :

ובאו"א הפ"ל וכוא בבה' מ"ש צמ"ס שבת
ט"ז

נוט' עשרתן ערצתן הדלוקו שהם גי' י"ט צמ"ק וק"ל :

ראה חיים עם אשה אשר אהבת. הכה רש"י ז"ל פי ח"ל ראה וכן ללמוד אומנות להפרנס ממונה עם ח"ת אשר בידך ע"כ. ער"ן מ"ש כי עוללות אפרים חלק ב' עמוד פ"ט מאמר ק"ן ע"פ ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב וז"ל חיים ר"ת חכמה ירא' יסורין מלוא. ונקדים עוד משו"ל גי' אינן נקנין אלא ע"י יסורין והם ארץ ישראל. עוב"ב. תורה. **וזה** רמזו ז"ל אח"ת דבר אלהים הכוזב נטי' אח"ת שהם ארץ חיים תורה. דבר אלהים דבור קשה וגם אלהים דין כידוע. והשתא ח"ש וז"ל ראה חיים והם נטי' חכמה ירא' יסורין מלוא ע"ס אש"י אשר אהבת דכינוי התורה וכמ"ס רש"י ז"ל כי כל אלה הד' דברים לריב"ז להיות באלה כדי לזכות לתורה :

ומה שסוים אשה אשר אהבת ס"ת התר. שם רמז שלריך בצעל להתיר את נדרכ ביום שמונה חזק שרמז התר ר"ל חקף ומיד ולא תחשב וק"ל :

ראה חיים עם אשה אשר אהבת. אפי' דרך רמז דע"י התפילה נחשב לנו כאלו עוסקים בתו' יומם ולילה וכמ"ס בשו"ט אמרו ישראל לפני הקב"ה רבש"ע ראונו וכו' חז"ל קיימו מלות תפי' ומעלה אני עליכם וכו' ער"ן מ"ש ז"ל כי ע"י התפי' זוכה לשרות עליו שני שמות אה"י ושם הו"י ב"ה ששלשה אלה גי' חיים עיין לה' י"ת ז"ל מעי' כשי' אות כ"צ וארז"ל שלכך נקראים חיי המלך כידוע לוי"ת. ח"כ ע"י מלוא זו זוכה לגי' שמות כז' וגם כאלו עוסק בתו' וכמ"ס בשו"ט הכי' והשתא ח"ש וז"ל ראה חיים דע"י במלוא של התפי' ראה חיים שזוכה לגי' שמות שהם גי' חיים עם אש"י אשר אהבת כינוי התו' שנקראת אשה אשר אהבת ללמוד זה ולא היה לך פנאי וכמ"ס צמד. הן עתה ידיע ליהוי לך דע"י התפי' זוכה לשמים זו הן למוחין דאימא הן בגי' שמות כז' והן גי' שיחשב לך כאלו עסקת בתו' וזה ודאי שהוא שבר גדול :

ובזה אפי' צמ"ד כונת הכי' בתהלים אחת דבר אלהים שמים זו שמעתי כי עז

לאלהים ולך כי חסד כי אהב תשלם לאיש כמעשהו ובדקדוקים מצוי' אכן כפי"ה ח"ש. ונקי עוד מ"ש במקור ז"ל כי שם אלהים יכונה לבחרי אימא עילאה כידוע לוי"ת. והשתא מצו"ה הכתוב אחת דכינוי רמז למו"ת תפי' דבר אלהים שנקיים אותה. אכן שמים זו שמעתי שזוכה לשתי מעלות ותנא ודבר מפרש חדא כי עז לאלהים כינוי שזוכה למוחין דאימא שנקראת אלהים וכז' והן הכה גי' שמות גי' חיים כז'. ועוד זה ולך כי חסד כי תחשוב לו לצד מלוא שמוקיים מלות תפי' כאלו עוסק בתו' יומם ולילה. וז"ל ולך כי חסד כי אהב תשלם לאיש כינוי הכה מלוא שנקרא צמ"ד ח"ש ע"י התפי' כמעשהו כאלו עוסק בתו' ממש ודאי חסד גדול מי ימלא גבורות כי וק"ל :

א"נ ח"ש בפשוטו דקאי עכ"ת והוא ע"ד חקירת המפי' דכיון דיעקב ועשו חלקו הער ארץ ישר' נהנין מן הגזל ותו' הרב מהרש"ק ז"ל דע"י התו' יש לו דין מלול מזוטו של ים דכרי אלו שלו וז"ל ראה חיים ר"ל צדק העולם עם אשה אשר אהבת כינוי התו' דעל ידך זוכה צע"ה וכו' שסוים כל חיי הצלך אשר נתן לך תחת השמש וק"ל :

ועפ"י האמור לעיל באופן בא' אפי' כונת הכי' באיזו ס' יר"ד וז"ל חיים וחסד עשית עמדי ופקודתך שמרה רוחי וכינוי לרמז להנ"י שעי' התפי' זוכה לתרתו חדא למוחין דא"י שעולים גי' חיים ועוד זה שנהשב לו ע"י התפי' כאלו עוסק בתו' וק"ל.

א"נ יתבאר כפי אופן ב' והוא אומרו חיים וחסד עשית עמדי לזכות צע"ה כדו חיותינו חף שאינו מן הדין ונ"ט לשבח דכא ופקודתך שכיח בהו' שמרה רוחי וכו"ל כדון מלול מזוטו של ים דכרי אלו שלו וק"ל. ויומחק יותר עם הכתוב דלעיל מניח ושמן על ראשך אל יחסר שדרשו ז"ל אלו תפי' וכתר הכי' כתוב ראה חיים וכו' לרמז להנ"ל :

ס' יר"ד **ובו"ב** מות יבאים יביע שמן רוקח יקר מחכמי מכבוד סבלות מעט ע"י להי' כסא דוד דו"ה ע"ד שפי' פסוק זה צמ"ק כלומר בתו' שמצטל קליפת זכור

זבוב ח"ל זבובי מות יבואו הכוטה ע"י שיביע
שמן הכוטה דכיונו התו ע"ש ולפי שהאלה
יודע שכיונתי לדבריו בקלת שינוי לא כתבתיו
קחנו משם. **אכן** סיומא דקרא יקר מחכמה
מכבוד סכלי מעט עדיין לא נתפרש.
ואפ"ל צס"ד ע"ד מארז"ל צש"ס דסוטה ת"ח
לריך שיבא צו ח' שבמינית ומעצרה ליה וכו'
ובשחא ח"ש ח"ל יקר מחכמה מכבוד ר"ל
אדם שהוא יקר מחכמה מכבוד לריך לו סכלי
מעט שיבא לו מעט גאור כדי שיכיו דבריו
נשמעים על כרחם. ואפי' דרנח זה בנוטריקון
סכלות מעט הוא ס"מ לרמח דהוא מלד כס"מ
ועכ"ז לריך לו מעט כדי שלא יהיו קלי כראש
מסתוללן צו וכמו שפירש"י וק"ל :

מסייע אצנים יעלצ צה צוקט עלים יסכן
צס. אפ"ל צס"ד צמעשה שהוצא
בגמרא צא' שהיה נוטל אצנים מציתו ונותנם
ברשות הרבים ואמ"ל אותו חכם מפני מה
אחז נוטל אצנים מרשות שאינו שלך ונותנם
ברשות שהוא שלך אמרו לא היו ימים מועטים
עד שמכר את ציתו ונכשל באצנים שהניחם
ברשות הרבים וכו' יע"ש ח"ש מסייע אצנים
ר"ל שנוטלם מרשותו ונותנם ברשות הרבים
יעלצ צהס ר"ל סופו נכשל צהס כמו שאירע
לאותו אדם וק"ל :

אם רוח המושל תעלה ענין מקומן אל הנח
כי מרפא יניח חטאים גדולים אפי'
צמ"ש עקביא צן מהללאל באצות פ"ג ח"ל
הסתכל בג' דברים ואין אחז צא לידי עצירה
דע מאין באה. ולחן אחז כולך למקום ער"ת.
ולפני מי אחז עתיד ליתן דין וחשבון וכו'
וידוע דפסוק זה מדרש על הילכ"ר שהוא מושל
באדם ח"ש אם רוח המושל שהוא ילכ"ר יעלה
עליך מקומך אל תנח הוא רנח על מקום
כוננת הולד. ועוד רנח למקום טפר רמח
וחולעב שהוא מקומך הרי שחיס. וכוד כי
מרפא נוט' כי יתן משפט רב פעולתו אליו
ובזה יניח חטאים גדולים וק"ל :

והבסף יענה את הכל אפי' צס"ד עפ"י
מ"ש רז"ל דבדקה מציאה את
הגאולה ובזה יהיה חיבור ז"ל וי"ל ח"ל יענה
את הוא מלי וגם הכל ה' כל יהוד יסוד

ומלי גם הכסף גי' קס"א ע"כ רנח לאימא
אחרי' דיוודין שע"י תהיה הגאולה צצ"א
וא"ש את"ס והביצ"א :

דברי פי חכם חן ושפחות כסיל תצלענו.
אפ"ל צחקי מ"ש הרב ברית אבות
קוריאט ס' וישלח ח"ל ומכאן אמרתי תוכחת
מגולה למח שראיתי צדורות הללו שמחולין
בכבוד הת"ח לא זו אף זו כשרואין שאינם
נעשים ע"ז מוכיפים על חטאתם פשע באומנם
שבצ"ז אין דין ת"ח וכוותר הרלוטה ור"ח
לח שחכמים הראשונים היו מיד מעישים
למחול בכבודם כמעשה דרב שאמרו חזל אצא
לקטולי גברא ומועשים הרבה כאלה אין מספר
אבל עתה אין חכמה ואין תבונה ונתצו בעלי
תורה צעיוניהם צראותם שאינם נעשים ע"ז
וקללת חכם אין עושב צהס רשם. ואני אמרתי
לו חכמו ישבילו זאת שאילו היו נעשים היה
טוב להם ואדרבה אין זה רק מרוב פחיתותם
ומרוב פשעיהם אין דבור החכם עושה צהס
רשם לא לטוב ולא להפכו כמו שתפלתו אין
עושה רשם כמ"ש רבא מה יעשו פרכי ישראל
וכר גם צרכתו וקללתו לא יעשו צהס רשם כלל
וכא' למח זה דומה למ"ש מרע"ה ז"ל צפ' נגעים
עמ"ש רז"ל שהנגעים באים על לשון הרע
ובהקשה ה' ז"ל דמה היה שצדורות הא' היו
הנגעים מאזים צנייחס וצדורות האחרונים לאו
כדי. ס"ד דאכשורי דרי הרי יש כמח וכמה
מספרי לה"ר יותר מדורות הראשונים ועכ"ז
אין צאין עליהם נגעים ות"י דאדרבה דורות
הראשונים שהיו כשרים כח החטא היה עושה
צהס רשם על עצמם ועל צשרם שלא היתה
נפשם סובלת כח החטא ומוציאה אותו לחון
משא"כ דורות האחרונים שגפסם לא מטובה
כח החטא דבק אל נפשם ואינם גועלת צו כי
מלא מין את מינו ואינו חולץ וידוע שהחולי
שולח לגוף לחון הוא סימן טוב לו משא"כ אם
נשאר צפנים ח"ו ע"כ קילור דבריו ז"ל.
ואמרתי שזכו הטעם ג"כ צנ"ד שבראשונים
היתה נפשם מטובה לך דברי פי חכם הם
מועילים צהס כן לטוב כן להפכו אבל צדורו
אין צבר המת מרגיש באחמל מי שהוא חי דוקא
מרגיש לא כן המת ולא חיונא דמכל מקום טוב
להם

להם. דאדרבה רע להם שמונתם חקוקים על עלמנותם ועונשם שמור לעוה"ב. וזה פי' שאמר קבלת אל האמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא נהכנעו שאלת ע"ז וה"ל כמצי' עכ"ל ז"ל. ועפ"י ח"ש כונת הכי דברי פי הכס הן ר"ל שהאמת הוא שדברי החכס הם מועילים ועושים רושם הן לטוב הן להפך חכן ושפחות כסיל תבלענו לדבור של הת"ה שאומרים אם היו ת"ה כמו הראשונים היו עושים פועל חקף ומיד והם אינם יודעים שהפחיתות הוא מהם שנפסד לא מעוהבה ולכן הדבור אינו פועל בהם וכנ"ל. ואפי' שנוי' ושפחות כסיל תבלענו הוא אותיות תכו לשון הכאה. וגם ס"ת תלו לשון תלייה ור"ל שהם תמכים על הת"ה שלא פעל דבורם להכות ולתלות לאדם וק"ל. ולכן תבלענו לת"ה שאומרים שאינו חכם אמיתו. ולפי האמת אדרבה נוכח שאינם נעשים תבלענו לכסיל שאינו טבור :

סי' יא **שלח** לחמך על פני המים כי צרוב הימים תמלאנו. אפ"ל צס"ד כי צרוב הימים תמלאנו. אפ"ל צס"ד כי כל ת"ה שהקצ"ה שם צפוי אחי חידוש חור' צפרד"ס לריך להוליו לחורה. כאן נכתב על הכיור והדפחתי כי לא אינו לידו מן השמים אלא כדי שיכחצו ויוליו לחורה וכמו שכתב ה' צינת ישכר דאס לא כתבו כדי זכ דומה לאשה שמתעצבת ומפלת נפלים וכו' וע"י שהוא כתבו אפשר צעז"ה שוליו לחורה בדפוס ויקוים צו מק"ש יפולו מעינותיך חולה וכו' ח"ש שלח לחמך היינו חורה שלך שאתה חידשת חורה דיליה היא על פני המים נוט' גי' קנ"ה היינו שיכחצו בקנה וכמו שרמזו ז"ל וקנ"ה לך חזר ר"ל שתעשה הקנה שלך הוא הקולמוס חזר וס"ת שלח לחמך על פני המים גי' גבינס שעי"ז שאתה חזר שלא ילכו נילולות החורה לאבוד בזה אין אתה נעש בגבינס ועוד שאפי' שחזרה שחולות אותם לחור' ח"ש כי צרוב הימים תמלאנו וק"ל :

שלח לחמך על פני המים וכו'. כבר אני צעניי פירשתי צו כו"ע והן עתה אפ"ל צס"ד עפ"י מ"ש מהר"ה פלאגי ז"ל צס"ה רוח חיים יו"ד כי של"ד בכוונת הכי

כל צכור צניך תפדה ולא יראו פני רוקס דבת"ה חוקרו פני כי ח"ש ולא יראו פני רוקס יע"ש והשתא ירמו שלח לחמך על פני המים הם הת"ה שנקראו פני כי כנ"ל וגם לומדים צחור' שנקראה מים ונרמו צר"ת שלח לחמך על נוט' ש"ע שעי' החורה מאירים ש"ע נכורין בת"ה וגם צמחזיק צידו וס"ת שלח לחמך עם ס"ת פני המים אותיות הכים והפסיק צתיבת על גי' קי קינא דמסאבותא וגם הוא גי' ס"מ הוא מכור צידו כמש"ל אם פגע צך האו ממול וכו' ועי"ז מאריך ימים ושנים ח"ש כי צרוב וכו' וגם מעלה הן עליו כי ס"ת כי צרוב הימים תמלאנו גי' חץ כי כל מעלות החורה היא למחזיק :

שלח לחמך ע"פ המים כי צרוב הימים תמלאנו. אפ"ל צס"ד דרך רמז כי הוא רמז עה"ת שלריך האדם ללמוד וללמד ולא יספיק לו צמח שלומד לעצמו ח"ש שלח לחמך היינו חורתך על פני ר"ל אותיות הקודמות לאותיות פני הוא אותיות מעט המים ר"ל שהם אין בהם חורה כי צרוב הימים תמלאנו רמז לעוה"ב שנקרא ימים כי התלמידים מועילים לאדם יותר מהכנים וכמו שאז"ל שלא יבא הוא בגבינס ותלמידיו בג"ע וק"ל :

שלח לחמך על פני המים כי צרוב הימים תמלאנו. אפ"ל דרך רמז דלחמך כינוי לחורה שהוא עיקר לחמו של אדם וכו' וחזון הנשמה ע"ד לכו לחנו צלחמי ונדע דהעולם על הכל פיהם של השצ"ר הכל שאין צו חסא ח"א שלח לחמך הוא חורה שלמדת על פני המים ר"ל אותיות הקודמות לאותיות מים ואות מ"ם החומה יש לפניו מ"ם כדי צידו צי ממי"ן ואות טי' שקודם הי"ד גי' ט"ף רמז ללימוד השצ"ר ואז יאריכו ימיו ח"א כי צרוב הימים וכו' והער"י בררי נר"י שהוא חמר כי טף ע"ה גי' מ"ם. ואפי' נוט' כי צרוב הימים גי' ז"ך רמז לכ"צ אותיות החורה ובי' אותיות מלפ"ך שהם גי' ז"ך. ושמעתי ממנו ח"ר יעקב טראצ נר"י צפי הכתוב שהאדם ירגיל עצמו לאכול אפי' לחם ומים ח"א שלח לחמך על פני המים וצוה כי צרוב הימים תמלאנו שהאדם צחיו ילטרך ללכת בדרכים וכו' ולא שא"א

שא"ל לו להתענג. א"י אפי' שיעני. ולי הקטן
אפי' כי צרוז כימים ר"ל שיאריך ימים ולא
ימות כמו נחמיה עזרא :

כי יב כי את כל מעשה האלהים יביא
במשפט על כל נעלם אם טוב
ואם רע. וכדקדוק מבוי דבשלמא על הרע ראוי
להביאו במשפט. אך הטוב לא נקבל למה יובא
במשפט. ואפ"ל במ"ש צפ"ג דסוטה היכי דמי
רשע ערום וכו' ר' תנאי אמר זה הנותן פרוט'
לעני להשלימו למאמץ זה דתן מי שיש לו
מאמץ זה לא יטול לקט שכחה ופיאה ומעשר
עני. הו' לו מאמץ זה חסר א' אפי' אלף
נותנין לו כאחד כ"ז יטול ולכך הנותן לו
פרוט' א' הקב"ה מביאו לעת"ל לדון ע"כ
נעלם מה ר"ל כמו זה הרשע שעתיד הקב"ה
להביאו במשפט על שהפסידו ריוח גדול כי
ע"י שכלים לו גרוש א' אינו יכול ליקח אח"ך
וק"ל :

סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת
מלותיו שמור וכו' אפי' עפ"י משז"ל
דזיראכ ליכא טענת מי הקדימני ואשלם ח"א
סוף דבר ר"ל צעוכ"ב הכל נשמע ר"ת ניטל
ש"כר עליהם משלם חכ מפני שאת האלהים
ירא ואת מלותיו שמור דזיראכ ליכא טענת מי
הקדימני וק"ל :

סוף דבר הכל נשמע וכו' אפי' עפיד"ה
צ"ט כי ויגש בכוונת הכי ולו את יחושע
והזקנו והמלכו דלמה זיכושע י"ה ברחמי שמו
ובחזקתו צהפך ועז"א ולו את יחושע והזקנו
הם ב' משיח' משיח בן יוסף שהוא משצט
אפרים ומשיח בן דוד וכו' דמ"ש מזה כנז'
לז"א כי הוא יעבור שעתיד ליכרג ולא יתקיים
ולכך הקרים בשמו כו"ה ולא בן משיח בן
דוד והוא ינחיל אותם ולכך ניתן כו"ה צבוק
לימר שיפארו בשמו ויכיר קיום ע"ע וידוע
לעת"ל נאמר ואת רוח הטומאה העביר מן
הארץ ולא ילמדו וכו' כי כולם וכו' וז"א ע"י
סוף דבר כי הוא רומז לחזקתו ששם י"ה
בסוף שמו אזי הכל ר"ל כל ישראל נשמעים
לגבורתו ית' וביאר את האלהים ירא ואת
מלותיו שמור כי זה כל האדם כולם כאחד
חשובים וספונים יכ"ר צב"א וניקני צאגז כונת

הכי בהפטרות וילא ויאמר אפרים צו תרמו
למשיח בן אפרים אך עשרתי צוה העולם בכה
הגבורה וכללו לוטק כלשון צו אדם אך דכא
סוף דבר מלאחי און לי לשון אנחות וא"כ מה
נ"מ יש לי בזה וק"ל :

וביאו"א אפי' עפ"י מ"ש כי נח"ק ע"פ
והוא אשכ בצחוליה יקח וכו"א
ג"י י"ה שרומע על בן י"ה לחופה וגם רמז צס"ח
אשכ בצחוליה יקח ג"י י"ה וצא הרמז צס"ח
ג"כ שלא יאמר האומר דשאי זמנים מזמן
זה אלא בכל עת בדין דין אמת ובזה א"ש
כונת הפי' וז"ל סוף דבר ר"ל ע"י שרומז ג"כ
בכ"ה הכל נשמע בין זמנים בין זמננו ולזה
את האלהים ירא ואת מלותיו שמור מלות פרי'
ורציה ולא תהפכז ועוד כי זה כל האדם
שמית' שכיח' שמה ימות ולא יקיים הנוצח וק"ל :

שיר השירים

א לריח שמניך טובים שמן תורק שמך
על כן עלמות אהבון. אפי'ל
דרך רמז צס"ד והוא צהק' משז"ל דכל ריח טוב
אם יתערב עם ריח טוב אחר וילא מצין שניכס
ריח טוב שלישי שהוא משוצח יותר. ומינה
נבין לז' ת"ה הלומדים זע"ז לש"ס שעל ידי
השקלא וטריא של שניכס יולא להם תורה חדשה
מה שכל א' לבדו אינו יכול לחדשו. והשתא א"ש
ח"א לריח ר"ל מענין כריה טוב שאם יתערב
שני דברים ציחד יולא ריח טוב שלישי השוב
יותר מן הכי מזה מוכח שמניך רמז לתו'
שנקראת שמן ונקט שמניך ל' רצים רמז למיעוט
רצים שנים הם ב' הת"ה הלומדים ציחד אז
יכיו טובים ומתוקנים ויכיר שמן תורק אחר
וע"כ עלמות הם בחורים הלומדים אהבון
ללמוד ממך בחברתך כי יכיר להם ריח ולכך
משכני אחרך גרולא וק"ל :

וביאו"א אפי' לרמז דנוט' לריח שמניך טובי'
הוא אותיות שלט וס"ח חכס
ואפי' דידוע דכמתגאה אם הוא חכס חכמתו
מסתלקת ממנו וכו' והשתא א"ש הרמז אותיו'
חכס ור"ת שלט ר"ל אם הוא חכס ורולא
להתגאות

להתגלות בחכמתו ולשלוט על אחרים בודאי
שהחכמה מסתלקת ממנו ורמוז בתיבות אלו
באמנעם גי' שכי' לרמוז שהחכמתו משתכחת
וק"ל :

שחורה אני וגאור בנות ירושלים. ראיתי
לבי זרע יחזק עטיה שפי עפ"י
משז"ל דאמרה ליה זה קיסר לריב"ה חכמה
מפארה בכלי מכוער וכו' ופרק וכו' כתיב
בני ליון ביקרים במסולאים בפז. ומשני כי
הוא סנו כו' גמירי טפי ח"ש בשביל שהחורה
אני היא היכה סיבה וגאור בתורה זת"ד.
זכר לדבר מלאתי לרש"י ז"ל שכתב ח"ל דוגמא
היא זו אומרת כנסת ישראל לאומות. שחורה
אני במעשי וגאור אני במעשה אבותי ואף
במעשי יש מהם נאים. אם יש עון העגל יש
בי כנגדו זכות קבלת התורה ע"כ. וע"ד הרמז
אפי' כי תיבת וגאור במ"ק גי' כ"ב ע"כ שהוא
כולל תושב"כ ותורה שבע"פ וק"ל :

ב כי הנה הסתיו עבר הגשם הלך הלך
לו. אפי' לרמוז בס"ד דהנה כל
תאוות הגופנים הם מלך הילכ"ר וכשחכה
לשבור את הילכ"ר אז לא ילך בתאוות לבו כי
הגופני יהיה רחוק. ותיבת הסתיו גי' לול"ה
ע"ה. גם נוטי כי הנה הסתיו עבר נוטי גי'
ס"מ ור"ל כשס"מ ולול"ה ילכו אז הגשם ר"ל
הגשמינות ותאוות הגופנים הלך הלך לו וק"ל :

כי ג ער משכבי כלילות בקשתי את שאהבה
נפשי בקשתי ולא מלאחתי. אפי"ל
בס"ד כי נודע כי עתה בגלות צעור"ר דיו
לעולם שישחמם בחלי השם וכמו שפירש ז"ל
בפסוק כי הלך הי' עמו. ואנו מלפני שישחלס
השם בדי מילואיו שעולים רל"ב וכן עתה לא
יש כי אם קר"ו גי' עמו ע"ט וגם נודע כי ע"י
הלדקה תהיה בגאולה וכמ"ש שמרו משפט ועשו
לדקה כי קרובה ישועתי לבא. והשתא ח"ש
ח"ה על משכבי כלילות בקשתי את גי' קט"ו
בנוטי וע"ה גי' קר"ו והכוונה שבזמן שאנו בגלות
הדומה ללילה בקשתי את שאהבה נפשי היא
השכינה שהיה עמנו בשלימות וס"ה על משכבי
כלילות בקשתי את גי' חתן היא רמז ללדקה
ע"ד חתן חתן לו וכו' וגם בקשתי ח"ה רמז
לתורה הרמזי באת מאי ועד תי"ו. וזכר אני

מלפני לביאת המשיח ח"ה בקשתי את שאהבה
נפשי. ונוטי שאהבה נפשי בקשתי ולא גי' משיח
וס"ה גי' כ"ב רמז לכ"ב אותיות בתורה כי
יזכרו ללמוד בתורה לשמה וזכר לגאולה בדי"ה :
כי ד א'תי מלצנון כלה אחי מלצנון
תיצואי. נוטי אחי מלצנון כלה.

חמק. גם נוטי אחי מלצנון תצואי. אמת. בא
לרמוז לזיווג זו"ן יחוד קוב"ה ושכינותיה. כי
נודע כי השכינה היא נקראת אם המרחפת על
בניה. גם מדת אמת היא רמז לז"ה כמ"ש
חתן אמת לעקב שם רמז כי גם בגלות כמשמעות
פסוק זה שהוא רמז על הגלות וכמ"ש רש"י
ז"ל. עכ"ל יש זיווג לחיות העולמות כי הוא זיווג
דלא פסיק. גם לצנון גי' חק"ל רמז לשכינה
שנקראת חקל תפוחין. וא"ש חת"ם והכי"ה.
גם ס"ה אחי מלצנון כלה הוא גי' שם אדמות
שהוא רמז לשכינה. **ג** רמז צפי אלה מועדי
הי' נוטי אחי רמז לשכינה שע"י שמירת
המועדות עושה עילוי לשכינה עוזנו. כי המועדים
נקראו בשם זה ע"ש שיש למעלה יחוד חיווג
וכמ"ש החיד"ה ע"ש הנחל באיכה ס"ה ח' צפי
כלה כל אצורי הי' בקרבי קרא עלי מועד וכו'
ואפי' לרמוז כי תיבות קרא עלי מועד לשבור
ר"ת גי' עמלק כי מתחילת דבר היינו בלרה
גדולה וכן עתה נשלם :

דבש וחלב תחת לשונך וריח שלמותיך כריח
לבנון. אפי' לרמוז כי ס"ה דבש וחלב
תחת אותיות שבת רמז כי ע"י שמירת שבת
באלו קיים כל התורה כולה וצפרט אם הוא
עוסק בה בשבת כמ"ש החיד"ה ז"ל על שפת
הנח"ל ע"ש. גם ר"ת דבש וחלב תחת לשונך גי'
מת לרמוז דאם מחלל את השבת הוא צנחי
רשע שנקרא מת. גם וריח שלמותיך גי' אשה
ובאשה גי' היא נקראת שמלה ע"ד מ"ש בדרך
מלואה כי היא שמתה לעורו וכו' ואז תורתו
תהיה בטובה ע"ד משז"ל ע"פ ומנחה טבורה
ישא אשה ואח"כ ילמוד תורה בטובה ח"ש
כריח לבנון. ח"ה וריח שלמותיך רמז לשבת
וכמ"ש במד' רות ע"פ ושמה שלמותיך אלו בגדי
שבת יע"ש :

א"ל אפי"ל דרך רמז בס"ד כמ"ש החיד"ה ז"ל
בפני דוד ס' אמור צפי וקרבנכם מנחה
חדשה

חדש לבי חיל כי אמרו רז"ל שהאדם חייב לפרות ולרבות בתורה ובתעבורה וכו' הוא במקריב קרבן ובתעבורה כן נמשך הזכר והזרע והקרבנות מנחה חדש לבי שמתחדש בתורה ובתעבורה כי עולה במקום קרבן לכפר והזרע והקרבנות. וזה רמז ר"ת יום והקרבנות מנחה חדש לבי מחילה ע"ה שהוא בקרבן שמכפר וכו' לכם מחילה ע"ה. **ובדרך** אגב אפי' לרמז כי תי' והקרבנות גי' אל תשכח כי ידוע מאז"ל ע"פ

קומי רומי כלילת חין רנה ש"ת אלא כלילת. וכן אמר שלמה הע"ה אל תחן שניה לעיניך וכו' ולכך רמז בתיבת והקרבנות גי' אל תשכח וכיון שהיא תורה שלומד כלילת דודאי שהיא לש"ש בלי שום פז"ר ח"ו וז"ש מנחה חדש לבי ע"ד ומנחה טבורה זה כלומד תורה בטבורה. גם רמז בתיבת אל תשכח שלא יתחד עם אשתו בחול ותיבות אל תשכח נוטי כי אם לשבת. **א"ל** מנחה חדש לבי רמז למאז"ל במכ' אבות כלומד תורה ילד למה הוא

דומה לדיו כתובה על נייר חדש ח"א מנחה חדש לבי שלא יתאחר מלימוד התורה. חין שיכיר כי לריך האדם לכתוב חידושי תורתו חין שיכיר בן רב או מעט וזה רמז בתיבת וחלץ תחת לשונך נוטי ע"ה גי' בתיבת וזה נחש בקרבן. ורמז בתיבות וריח שלמותך כריה לבנון גי' קרבן עם האותיות ודו"ק וזה משהק כדניס מעליו וכמ"ש בש"ס ע"פ ובני רשף יגזיכו עוף על המזיקין והיסורין ע"ש ובס"ת וריח שלמותך כריה לבנון גי' אלהים :

סי' ה' דודי שלח ידו מן החור ומעי כמו עליו. אפי' צהק' מ"ש כי אישי כ"ג ה"ה מהר"א הכהן בס"ה שצט מוסר בשנה יראת כי דהיא הסיוק ובפרט לשירדים אשר כי קורא הם הת"ה כלומדים בתורה כי כי יראת כי לריכב להם ביתר שאת ללמוד ולעשות וכמ"ה תחלת חכמה יראת כי וכו' זה דומה למי שמסרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצוניים לא מסרו לו כידוע בצוה"ק כמה מקומות. עוד כתב כי דאם ח"ו חין בו יראת שמים דומה לחצית מליאח יין ויש צה חור בלד שכל היין הולך לאיבוד ואין בו מועיל

כן בדבר הזה יע"ע באורך. **גם** נודע מאז"ל שלשה הקצ"ה מלעטר עליהם על ת"ח שאפשר לו לעסוק בתו' ואינו עוסק. ועל ת"ח שאי אפי' לו לעסוק בתו' ועוסק וכו' וא"כ מיינה נילף במכ"ש כי הוא לומד בתו' ואין בו יראת דלא כועיל ללמוד ולריך יגע לעסוק אהב. והשתא א"ש ח"א דודי הוא הת"ה אם שלח ידיו תי' ידיו גי' כי כמספר ר"ת יראת כי ור"ל ששלח היראת כי מעל פניו מקודם לימודו בתורה ומכ"ש אם אחר היראת ושלח מצינו הוא בגוף אז כרי זה דומה לחצית מליאח יין וכמ"ש כי שצט מוסר ז"ל ח"א מין נוטי נמשל נוטל החור זהו רומז ונרמז להנ"ל לחצית מליאח וחור בלד שאל כועיל ללמוד כל טרחו ויגיעתו ולא די זה ומעי כמו עליו דכביכול הקצ"ה מלעטר על זה וכו' וק"ל :

א"ל יש לרמז וכו' דידוע משז"ל בש"ס דסוכה ד' מ"ט תליא כרעיה דה"א דאי דבר בתשו' ליעיל ופריך וליעיל צדך לא מסתייעא מילתא. גם נודע דפי' החשו' מה שהיה רחוק בן עתה נקרא קרוב. וז"ש דודי הוא רמז לבעל תשו' שלח ידיו שהוא רומז לתשו' וכמאז"ל על פי וידי אדם ידו כתיב מלמד שידו של הקצ"ה פשוטה וכו' מן החור רמז לפתח דה"א שהוא קטן כמו חור. אך בתנאי שיכא עניו ותו' ומעי גי' עניו אז ומעי כמו עליו לקבלו בתשו' ולסייעו וק"ל :

א"ל ישנה ולבי ער קול דודי דופק פתחי לי אחותי רעיתי וכו' שראשי נמלא טל קוולותי רסיסי לילה אפי' במשז"ל שכל חו"א מיישראל לריך לקום בחלות לילה כדי ללמוד בתורה וכמ"ש רבינו מהרש"י בשער הלכותיים הגדפס עם שער הפסוקים ד' קכ"ד ע"ה בד"ה עוד פי' אחר חני ישנה ולבי ער דע כי זה הפסוק הוא בחליו של שיר השירים לרמז שלריך האדם לקום בחלי כלילת וכו' ואגא זעירא קלב כמות שהיא אפי' לרמז באתיות ולבי ער נוטי ולריך לקום בחלות יען עת רלון. גם בתיבת ישנה גי' שס"ה כנגד שס"ה ימות השנה לרמז שחיוב זה הוא לכל ימות השנה צין צימות הקין צין צימות החורף כיון שהכל כדי לעשות רלון חניו שצמחים ובראיה שהש"ת אומר

אומר לכנסת ישראל דרך חצב פתחי לי אחותי
רעיתי ונתי וכו' ורמוז ולצי גי' מ"ה לומר
שילמוד בחורב הנקנית במ"ה דברים כמ"ש
במס' חצות פ"ו גם ולצי ער גי' ש"ה ע"ד
מ"ה נה' אהבתי תורתך כל היום היא שיהיה
והכונה שכל שיהיה תהיה בחורב ולא בדברים
בטלים גם תיבת ולצי למפרע ולמוד בחורב
לילה ויום :

א"נ אני ישנה וכו' רש"י ז"ל פי' וז"ל
כשהייתי שלום ושקט בציט הראשון
נואשתי מעבוד הקצ"ה כיסנה ונרדמה עכ"ד
ז"ל וכדי להסמך לזה אומרו ולצי ער אפי'
בס"ד כי הילכ"ר נקרא לב' וכמ"ה ולא תתורו
אחרי לבצבס וכו' לב' הכס לימיו ולב' כסיל
לשמאלו. וז"ש אני ישנה מן המלות כח' בדברי
רש"י ז"ל וכטעם משום ולצי הוא הילכ"ר
שנקרא הוא ער ר"ל מעורר להחטיאני וכמו
שדרשו ז"ל יכרת ה' לאיש וכו' ער ועונה לא
יכיר לו ער בחכמים וכו'. גם תי' ולצי גי'
ח"ס רמז שהילכ"ר נחמס אותי לדבר עבירי וק"ל :
אני ישנה ולצי ער קול דודי וכו' אפי' בס"ד
במ"ש המקור דתי' אני הוא כינוי
לשכינה ער"ן מאז"ל בכל יום ויום ילדו ש"א
מתגבר עליו והלמלא הקצ"ה עוזרו אינו יכול
לו עוד אמרו בראתי ילכ"ר בראתי לו תורה
תכלין הם אחס עוסקים בחורב אין נמכרים
בירו וכו' וז"ש אני שהיא כינוי לשכינה ישנה
בגלות ולכך ולצי הוא הילכ"ר ער הוא מעורר
עלי להסיתני ולהדיחני ומה אעשה להגלל ממנו
לז"א קול דודי וכו' פתחי לי ר"ל פתחי פומיך
אחותי רעיתי יונתי תימתי נוטי תרי"א
כמספר תורה ולרמז בא שפ"י לימוד התורה
ישבר כת הילכ"ר שראשי נמלא טל נוטי שפ"ן
וע"י התורה משבר כחו וק"ל :

פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר וכו'
אפי' דרך רמז במ"ש כי ישראל אין
נגאלים אלא בזכות הת' שנא' גם כי יתנו
בגוים עתה הקצבס. ער"ן דלעת"ל וקרא הקצ"ה
יכיר. וז"ש פתחתי אני לדודי נוטי אליך לשון
לימוד וס"ת פתחתי אני לדודי עם בא' גי'
אל חסד אל כל היום. ודודי גי' יכיר. ובתנאי
שתיכיר הת' תורתו אומנותו וז"ש חמק אחי

קמתי ותי' עבר אותיות רעב ר"ל תהיה
הפרנסה בריות או ברעב. גם ס"ת ודודי חמק
עבר גי' ש"י שיזכה לש"י עולמות וק"ל :

כי ׀ **אני** לדודי ודודי לי כרועה בשושני
ר"ת אלול כי בחודש אלול הקצ"ה
מתהלך עם ישראל ונעשה דוד להם לקרנם
בתשי' וכוא קרוב לקוראיו בחדש הזה עכ"ד
החיד"א ז"ל. וס"ת וז"ל ועוד רמזו הראשונים
פי' וזל כי אלכ"ך את לבצך ואת לבצ ר"ת
אלול. ואני עמי אומר כי אלול גי' היום ע"ה
וגם גי' חלל וס"ת את לבצך ואת לבצ הוא
אותיות תכתב כלומר שאם לא יעשה תשובה
יכתב למיתה. וכן אלול ע"ה גי' חלל ח"י. אך
אם יעשה תשובה יכתב לחיים ולכן אלול גי'
חיים. וס"ת אני לדודי ודודי לי ד' יודי"ן
כלומר לא לבד באלול שהוא סוף השנה אלא
אף בעשרת ימי תשובה שהוא תהי' השנה
וס"ד שלא יכפר לשנים שעברו אפי"ה מכפרי'
ולרמז זה יש בס"ת ד' יודי"ן כנגד מ' יום
אלול וי"ד ימי תשובה. ועוד רמז לד' יודי"ן
דשם ע"צ שהוא גי' הסד עכ"ד ז"ל :

ורי הקטן אפי' כי אלול נוטי אשוב לו וישב
לנ' כי מלינו במד' שאומר הקצ"ה שובו
אני ואשובה אליכם. וישראל אומרים השיבו
ה' אליך וגשובה ולזה רמז כאן בדברי השי"ת
שובו אלי וכו' :

עוד מלינו בתכלים ס"י כ"ז וז"ל אל תתנו
בנפש לרי כי קמו צי עדי שקר ויפת
חמס לולא האמנתי לראות בטוב ה'. תיבת
לולא אותיות אלול למפרע וכו' רמזו לתשי'
כמו שרמזנו בעניותן אשוב לו וישב לי ונוטי'
האמנתי לראות בטוב אותיות הלכ ר"ל שחבוב
תשי' אמנית מלכ ונפש וזזה זוכה להיות
במחילת הקצ"ה ורמזו בס"ת לולא האמנתי
לראות אחי. גם נוטי לולא האמנתי לראות
אותיות הלל שמשחצת צו הקצ"ה וכמ"ש רז"ל
במקום שבעלי תשי' עומדים אין ל"ג יכולים
לעמוד וק"ל :

אל גנת אגוז ירדתי לראות בצי הנחל לראוי
הפרחה הגפן הגלו כרמונים. אפי"ל בס"ד
עפ"י מה שנודע דכנסת ישראל אמתילא לאגוז
וכמ"ש רש"י ז"ל בפסוק זה וז"ל הגלו כרמוני
מקיימי

והכונה כי כבר נודע דע"י חידושי תורה
אמתיים הוא בורא שמים חדשים ו"א המחדש
בטובו היינו בתורתו שנקראת טוב. בכל יום
תמיד עושה מעשה בראשית ע"י חידושי תו
בסודות התורה הוא בורא שמים כי סודי
התו רומזי לשמי. וע"י חידושי תורה בפשטי
התורה הוא בורא ארץ חדשה וא"כ הוי באלו
בכל יום ויום שמחדש בתורה עושה מעשה
בראשית היינו בריאת שמים וארץ כי יחנו
לכולא לאור כל ייחולי תורה שחלק לנו כשרית
לכוחם ולהדפיסם אכ"ר :

לא ידעתי נפשי שמתי מרכבות עמי נדיב.
פי' כי ישר משה ז"ל מרבי ארץ יע"א
עב הקרא לעיל מיניה וז"ל אל גינת אגוז
ירדתי וז"ל יוצן צמ"ש ז"ל דגוף וגשמה יכולי
לפטור עצמם מן הדון בגוף אומר נשמה חטא
שמים שפירשה ממני הרי אני מוטל כאבן דומם
וכי מה עושה הקצ"כ מציא הנשמה חורקה
בגוף ודן אותם כאחד ערץ משז"ל צמד' אל
גנת אגוז הוא העי"צ. ז"ש אל גנת אגוז ירדתי
שאומר הרשע כזה באתי לעי"צ למלאת תאוותי
לראות באתי הנחל לטייל בגנות עלי נהר לראות
הפרחה בגפן הגוזו הרמונים לאכול נתח טוב
ולשבוע כל פרי מגדים ובצוא יום הדין יש לו
פתחון פה להשיב ומלא להרים ראש. לא ידעתי.
כי לא מדעתי ורלוני חטאתי כ"א נפשי שמתי
כי הנפש היא החוטאת מה עושה הקצ"כ
מרכבות שמרכיב הנפש עם הגוף ודן אותם
כאחד וכמעט הוא באפס תקוה לולי שהם עם
נדיב זרע אצרכם שנקרא נדיב ונילולים בזכותו
שעומד על פהה גבינם ומליל את הרשעים
עכ"ד. א"י אפ"ל לעי"ד אומרו עמי נדיב
ר"ל עמי משיב נדיב נוס' נקבל דינו יתצרך
באכזב וק"ל :

ה' ז וחבך כיון הטוב הולך לדווי למישרי
דובב שפתי ישנים כי חומ"א
ז"ל כתב וז"ל ארז"ל שהאומר שמועה משם
אומר שפתותיו דובבות בקבר. ואפי' בהקדמי
שכתב צפי יסקי שטבע כיון אפי' בתום וחתום
בחצית צמרתך בזמן דריכת הענבים אפי'
רחוק מאד כיון שבחצית מתנועע מעלמו כ"ז
שהיון בכתו עד ג' שנים. וז"ש וחבך כיון הטוב
שהוא

מקיימי מצות מלאי זכויות. למח נמשלו ישראל
לאגוז מה אגוז זה אחת רואה אותו כולו עץ
ואין ניכר שבתוכו פלעו ומלאו מלא מגורות
מגורות של אוכלים כך ישראל לנועים ועמוותנים
במעשיהם ואין תלמידים שבהם ניכרים ואין
מתפארים להכריז על שבתן. בדקתו אחת מולא
אותו מלא חכמה. ועוד כמה מדרשו לדבר
מה אגוז זה נופל בטיט ואין מה שבתוכו
נמאס אף ישראל גולין לבין האומות ולוקין
מלקיות הרבה ואין מעשיהם נמאסים עכ"ד. ולי
הפעוט אפ"ל טעם אחר למח נמשלו ישר' לאגוז
וכוא קרוב לדברי רש"י ז"ל דידוע דכאגוז יש
לו ד' קליפות הירוק ככרתי העליון ומה שחתתו
הקשה. ומה שבין האוכל הוא קשה ג"כ. והד'
הוא הקליפה הדקה שעל האוכל. שם רמז
שכמו שהאגוז הוא בין ד' קליפות מולנע. כך
הת"ח לריך שיכיו מולנעים ומחבורדים לבדם
בד' רוחות הבית. כדי שיכיה להם סייטתא
לחדש חידושי תורה. ובפרט בלילה אחר חלות
כי אז הוא סיוע גדול לענין זה כידוע אין
די בזה. ובזה א"ש וז"א אל גנת אגוז ירדתי
הכוונה הוא שאומר הדיק אל גנת אגוז ירדתי
ר"ל שלמדתי מן האגוז שהוא מולנע בתוך ד'
קליפות כנז'. הן אני נשארתי לבדי כמו כן בדי
רוחות ביתי. והטעם לראות באתי הנחל הם
חידושי תורה לינים ופרחים כ"א אינו חייב אלא
כשיעורו מה שחלקו לו מן השמים. וגם צו
חרמו צמ"ש לקום בחלות הלילה אז הוא סיוע
והארה וזכות יותר. וכולי האי ואולי לראות
הפרחה בגפן. הפרחה אותיות הרפ"ח כי ר"ל
לראות אם נתקנו הרפ"ח ניילות הקדושה
לשכינה הרמוזה באת כי ע"י ליני ופרחי
בתורה יעלו רפ"ח. וגם צו מתקנים ג' מילואי
אחיה שעולים ג' תני"ב. וכן תראה ס"ת
לראות הפרחה בגפן אותיות תני"ב. ובזה
תפרח בגפן היא כנסת ישראל וגם הגוז
הרמונים הם ישראל שנמשלו לרמון ע"ד כפלה
הרמון רקתך וא"ש הכיב"א :

והוא"ל ואחא לידן ענין המחדש חידושי
תורה. ראיתי לכתוב דרך רמז
בכונת אנשי כנ"ג בסידור התפילה וז"ל
המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית.

שכח צכחו ומתנוטע צעה דרובת הענינים
נעלמו כן כולך לדודי שאתה חומר שחיה
משנו דוצנ שפתי ישנים שפתותיו בקצת ומה
תשכיל דהכני להזכיר שם צעל הכוונה
לכיות שפתותיו דובצות מעין דוגמא יין
עכ"ד :

כולך

יפה רעיתי ומים חין כך. הפ' לנחמ
עפ"י מ"ש צב"ס דגויטן דפ"ה ע"ב
ונושנתם צלחן לדקדק עשה הקצ"ס שהקדים שתי
שנים לנשנתם שהוא תת"צ והקצ"ס החזיק
הבית קודם זה שתי שנים נשאלו תת"ן בזה
נחקיינו צלחן וברא כי אם תת"ן וכנ"ס
מכרש"א ז"ל צה"י הגדות ח"ל לא רוב"ב דבי
צמלכים גבי צין צה"ק ויחי צמלכים בזה
ודי נמות שם ללח צה"י מל"מ וכו' ויכן הבית
לבי. והבית דלשון עמד ת"י שם כדי צין הכנ
תת"ן שנים הנכס מוכס י"י שם שתי וברא
צמדצ"ר הכי יפאל צידק תת"ן שנים מוכנסו
לארץ עד הרצן הבית והגדי חנו שבו תת"צ
שם צלחן הכי מתקיים צה"ס כי הצד תלצדק
כדפיס"י עכ"ד כה"ק לנשנתו. וח"ס הפ' שם
שרמו צצני שכולך ר"ל ויבצח צלחן הוא יפ"ס
נו"י וי"ד פ"ה ר"ל עשר פעמים פ"ה שם גי'
תת"ן לזה את רעיתי ומים חין כך בזה שנים
צה"ס מנד"ד ויתקיים צה"ס ח"י כי הצד וכו'
וחפ' נרמו עוד צגי ומ"ס דכו"י הוא שמו
ותי מו"ס גי' חלבים היינו מנד"ד הקב"ה חין
כך ולזה הקדים שתי שנים ונתנה עמנו צמדת
כרחמים שהקדים צי שנים ולזה דקדק לדקדק
עשה עמנו ולא נקט לדק לנמו לדברי הזכ"ק
לדק הוא דינא קשיא ולא כן לדקדק וק"ל :

דודי

שגח ידו מן החור ומיעי חנו עליו.
הפ"ל דרך רמו ומוסר צה"ק מ"ש
המפ"י ז"ל צכונת לשון מחרז"ל צה"י פסח ח"ל
חור שבין יחודי להצירו כל אחד צודק עד מקום
שירו מגעה וכשאר מבטל צלצו ודיו. ושטעתי
מכס"ר מאיר טבחך נר"י דכונה הוא הור
שבין יחודי להצירו היינו קנאה ושגאה ותחרות
שציו לצין חצירו כל אחד מהם צודק להעציר
השגאה וקית"ס עד מקום שירו נגעת היינו
כפי יכלתו וכשאר מבטל צלצו ודיו ע"כ. עו"ן
משז"ל דהתשרי נלמד מיתזקאל סי' צפסוק

ודי חדם ידו כתיב נלמד שידו של הקצ"ס
ששט. לקבל ששט. עו"ן מ"ש צפ"י הי' דיומא
צ"ל הי' עבירות שבין חדם למקום חס
השפד"ס מכפר עבירות שבין חדם להצירו
חין יח"ס מכפר עד שיראה את הצירו את זו
דרש ר' אלעזר כן עזרים מכל העלחובם לפני
ה' תצירו עבירות שבין חדם למקום יוח"ך
מכפר עבירות שבין חדם להצירו חין יוח"ך
מכפר עד שיראה את הצירו. וכל חנפי ז"ל
דמה כוסוף ר' אלעזר כן עזרים על דברי ת"ק
וכנ"ס ז"ל מאירי דלחרין פירש דרבי הלעזר
כן עזרים צא עומד דזה חלוי בזה דעבירות
שבין חדם למקום חין מתכפרין חפ"י צא יוח"ך
עד שיתכפרו עבירות שבין חדם להצירו וחינו
עד שיראה את הצירו ודרש לקרא נטי מכל
העלחובם לפני ה' ר"ל קודם שתחזרו צתשו
על עבירות שבין חדם למקום ששכרו מעבירות
שבין חדם להצירו וחפ"ס העשו חשוי והשתח
ח"ס ח"ל דודי היינו רמו נעל חשוי שנעשה
קרוב לבי ממש שחיס דחוק צה"י וכנ"ס ז"ל
צ"י נרחוק ולקרוב וכו' נרחוק שחיס דחוק
ונעשה קרוב וחכו דודי שגח ידו היינו חתשו
הנמוד נחמי ידו ר"ל שכתוב ציתזקאל וידוי
חדם ידו כתיב וכו'. וקודם כל חזר מן החור
היינו עבירות שציו לצין חדם בןן להצירו כגון קנאה
ושות"ה וחכו לשון שגירות יד הוא התחלה
לדבר. ולזה ומיעי חנו עליו גם חנו נכפר נו
עבירות שציו לציו. גם נרמו צחיצת ומיעי
גי ק"ל רמו שיראה להצירו צקול. גם רמו
לז"ס ומנוו"ן שג"א נחם גי קצ"י ולזה מיעי
המועילים לכפר לי על עונותי וק"ל :

חם

חומה היא נכנה עליה טירת
כסף ואם דלת היא נלור עניה
לוח חרו. ראיתי לבי החרד"א ז"ל צנח"ק שכתב
ח"י שטעתי דרך כללי הכונה חם חומה היא
ר"ל חם החשך דצוקה כחומה נכותל שחונה
וילאח מציתה נכנה עליה טירת כסף כלומר
זוכה ציווג נאה וחכו נכנה עליה על דרך
צנח"ס. טירת כסף צצר ויתן ועשיר ואם
דלת היא שתמיד צדלת ציתה חלל השוק נלור
עניה לוח חרו היא חנשא לאדם עץ השדה
ונשיא הצעיר חדם פחות הארץ ע"כ שטעתי :
ועפיד"ק

וְכִי יִשָּׁא בַּחֲלוֹהַ כְּרֵם הִיכָּה לְשַׁלֹּחַ צִצְעַל הַמֶּחֶן
וְכִי הִי כְרוֹב מִמֶּנּוּהָ הַיְדִי'מ לְמִהְרֵשׁ
הֶחָן יֵל הַבִּיחַ מִי'ה צִמְד' הַנְעִלֵם פִּי נֶחַ חֵל
כְּרֵם הִיכָּה לְשַׁלֹּחַ זֶה הִיכָּה הַחֹרֶב. צִצְעַל הַמֶּחֶן
מִן הַשָּׁמַיִם וְכִי עֵי'כ וְהָה סִי'ס הַשְׁלוֹם הַכְּחוּב
וְהִנֵּי הַקֶּטֶן אִפִּי לִי לְרִמּוֹחַ נֶחֶן אֶת הַכְּרֵם לְנוֹטְרִים
הֵם הַתִּי'ה דֹּאִיקְרִי נְטוּרִי קִרְתָּא. אִישׁ לִי חֲשִׁיבוֹת
שְׂכֹרָה תִי'ה וִירֵשׁ יִבִּיחַ צִפְרִיו הֵם רִנְנוֹס
לְבַחֲרוֹרִים קִטְנוֹס שִׁיבִיו נִכְסָפִים וּמַחֲאִוִּים לְלִמּוּד
צְמוּרָה

[illegible]

בחורה וע"ז חזכה שיהיו נקראים על שמך
ולכך נקט יציא צפריו צבינוי דהוי כאלו פרו
ממש וגם ב' תיבות אים יציא גי' שדל רמז
שתשדל אותם צלימוד החר' וק"ל :

שמואל א

ס"ב ב ותתפרל חנה ותאמר עלן לבי צה'
רמה קרני צה' רחצ פי
על אויבי כי שמחתי בישועתך אפ"ל דרך רמז
בס"ד כי ע"י החורה מתקרבת הגאולה שגא'
זכרו תורת משה עבדי הנה אני שולח לכם
את אליה הנביא ואז יתמלא שם הוי"ה בדי
מילואיו שהם רל"ב ויהיה רחמים צעולם ח"ש
על"ן גי' קץ ועם תיבת לבי הם גי' רל"ב והם
ע"י רמה קרני עם האותיות והכולל גי' תר"ג
רמז לחורה שהוא תר"ג מלות ואז רחצ פי
על אויבי וגם תיבות רחצ פי גי' אלהים שהוא
ביוד"ין גי' ברחמים יען כי שמחתי בישועתך
יח"ר שתגאלנו צ"א וק"ל :

ותתפרל חנה ותאמר עלן לבי צה' רמה
קרני צה' רחצ פי על אויבי כי

שמחתי בישועתך אין קדוש כה' כי אין בלתך
וכי אפ"ל דידוע דגאולה ישראל לעת"ל צ"ב
תהיה ע"י החורה וכמש"ה זכרו תורת משה
עבדי וסמ"ל הנה אנכי שולח לכם את אליה
הנביא וכי עו"ן משז"ל קוב"ה חדי בפלפולא.
עו"ן את הידוע כי צמן בגאולה יהיה חיבור
הוי"ה אדנות כי עתה ח"ץ על ידי עונותינו
הפרדנום זה מזה לא כן לעת"ל יהיה חיבור
וחיוב זו"ן. עו"ן משז"ל ילרו ש"א מחצבר עליו
בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו
והשתא ח"ש ח"א עלן לבי צה' שהוא היה לי
להדרעזר מן הילכ"ר ועד כה עזרני ה' שאהיה
לומד בחורתי ח"א רמה קרני צה' תיבת קרני
גי' ש"ס שהייתי לומד הלכות בתלמוד ובזה
רחצ פי על אויבי שלא אירא מהם כלל כי
שמחתי בישועתך. שעי' לומד החורה וזכה
לגאולה. ובזה מיתדים שם הוי"ה ואדנות שהם
גי' פ"י ע"ה ח"א רחצ פי על אויבי שתיקנתי
הוי"ה אדנות צ"ב שסם גי' פ"י. ח"י איתות

רחצ פי יעלו אותיות רפ"ח כי שם רמז שעי'
החר' בירחתי וליקטתי רפ"ח ניה"ק וגמלאו צי
צלי פירוד ולכך רמז רפ"ח צי. ועוד רחצ פי
גי' ש' הוא רמז לשם אלהים דיוד"ין שהוא גי'
ברחמים שעי"ז ה' מתנהג עמנו ברחמים הוא
ירחם עלינו ויגאלנו צ"א. ועוד אפי' כי תי'
על"ן גי' קץ כי ע"י החורה יתגלה הקץ כנז' :
ומה שסיים אין קדוש כה' כי אין בלתך
ואין לור כאלכינו ופירש"י ז"ל אין לור
כאלכינו לר לורה בתוך לורה. אפי' שהוא רמז
לשנות אור"ע עו"ץ דכמה טוענים מעשה
שמים עדיף ואם אין רלונו צע"ז למח אינו
מבטלה. ואנו אומרים מעשה יד"א עדיף וראיה
ממה שברא אותנו ע"י אים ואשכ ולא צענו
אחר נשמע מזה דמעשה אדם עדיף ח"א אין
קדוש כה' כי אין בלתך ולא תחוש לאלו השוטים
שאומרים מעשה שמים עדיף. אלא אדרבה
טועים הם בדמיונם דהאמת הוא דמעשה אדם
עדיף וראיה לזה ואין לור כאלכינו ופירש"י
ז"ל אין לור כאלכינו הלא לורה בתוך לורה
היינו העובר במעי אמו ואעיקרא ק' למח בחר
הש"ת שתיבה בצריחה ע"י אים ואשכ ולא
כעשכ השדה או כאדכ"ר אלא ודאי להורות נתן
דמעשה אדם עדיף וא"כ דון מניח ואוקי
באתרין לענין עו"ץ דטענתם צטילה ומצוטלה
דדוגא קאי מעשה י"א עדיף וק"ל :

מקום מעפר דל. אפי' בדרך רמז שתפלת
חנה היתה לפקדה צננים ואף אם
כפי המל אין לה צנים בכחו הגדול יסוד
המערכות ח"ש מקום מעפר דל ר"ל אם תקי'
מח"י עפר גי' דל ישאר ש"י ושם זה הוא
משדד המערכות. וגם מאשפות גי' תחכ"ז
יריס גי' אביון ס"ט ישאר תשנ"ה נוט' תשלח
משיח שהוא גי' שני"ה :

אין קדוש כה' כי אין בלתך ואין לור כאלכינו.
אל תרבו תדברו גבוהה גבוהה ילא עתק
מפיקם כי אל דעות ה' ולו נחכנו עלילות.
אפי' לרמז צס"ד וכו' צכ"י את הידוע דהגא'ה
פוגם צס"ה כי כן גי' גאור י"ה. עו"ן
משז"ל במק"י שמלינו גדו' ית' שם מלינו ענותנותו.
עו"ן משז"ל דקדוש גי' שפ"ל ע"י למחרת"ף ז"ל
צס"ה נפש חיים עי' ענוה אות מ"ט. עו"ן
מ"ש